

《托拉·奥尔》·帕拉沙 MIKEITZ · 玛玛尔 2

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עומד על היאור

“两整年满了以后”（第二篇 maamar）

托拉（תורה, Torah）维系一切世界；然而，它真正的本质是 **הי** 自身的愉悦，远在这些世界之上。人若带着这种愉悦学习，就会引下超越性的爱，护持祈祷中的善；若缺少这种愉悦，祈祷中就只有 **הי** 性的一点，而这点很快便会被人的欲望吞噬。

谨以此纪念

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父亲, Reb Levi Yitzchok

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

likuteitorah.com/zh-Hans/torah-ohr/mikeitz/2/

核心思想

托拉（תורה, Torah）维系一切世界；然而，它真正的本质是 **ה'** 自身的愉悦，远在这些世界之上。人若带着这种愉悦学习，就会引下超越性的爱，护持祈祷中的善；若缺少这种愉悦，祈祷中就只有 **ה'** 性的一点，而这点很快便会被人的欲望吞噬。

每一节依次为：希伯来文、译文，以及金线下方的简短解释。希伯来文中的小号数字是文末注释的编号。

玛玛尔概要

托拉寓居于每个犹太灵魂的内在层面；灵魂如同 **ה'** 和托拉，也有隐藏的一面（其智识）和显露的一面（其爱与敬畏）。灵魂之中有一位神圣的“法老”（פרעה, Paroh），即揭开隐藏之光的力量；但要揭开，就必须除去遮蔽：包皮、许可欲望的薄膜，尤其是傲慢。谦卑，使自己“如尘土一般”（פרעה的字母与 **העפר** 相同），甚至苦难——它使人谦卑——都能显露这光。接着，本文提出：大卫（דוד）为何称托拉的律例为“歌曲”，并因此受到责备。借着“你行了许多事”这句经文，本文说明：自西奈山以来，一切世界都从下界的托拉而得生命，而单一条律例便胜过它们所有。大卫因这力量而欢喜；他需要这力量来对抗仇敌。然而，托拉真正的赞美更高：托拉是 **ה'** 自身的愉悦，是“祂的歌”。若没有这种愉悦，“两年的日子”便告终，“法老做了梦”：祈祷中的神圣性仅是字母上方的一点，爱的善牛和敬畏的善牛便被恶牛吞吃。以托拉为乐，会引下一缕慈爱，从而防止这一切。

提纲

- 1 托拉在灵魂的隐藏与显露层面** ¶1
托拉寓居于每个灵魂之中；灵魂如同 **ה'**、托拉和以色列，具有隐藏的智识与显露的爱和敬畏，分别对应托拉文本的四个组成部分。
- 2 神圣的法老，以及揭开它的途径** ¶2
法老意指揭开；灵魂之光通过割礼、揭开礼，尤其是谦卑而显露；苦难则是来打破骄傲的。本文也提出了有关大卫所说的“歌曲”的问题。
- 3 “你行了许多事”** ¶3-4
伟大的世界历经无数层级而下降，进入物质存在；在 **ה'** 面前，它们都如同无物。通过托拉——**ה'** 的智慧与意愿——使 **ה'** 成为“我的 **ה'**”。
- 4 一条律例维系一切世界** ¶5
自西奈山以来，世界便依靠下界的托拉和诫命（מצוות, mitzvos）而存活；每条律例都源自至高的智慧（חכמה, Chochmah），并胜过所有更高的世界；而 **ה'** 的“意念”还在其上。
- 5 大卫为何受到责备** ¶6
大卫因托拉是世界的生命而欢喜；他需要这力量来对抗仇敌。但他受到责备，是因为他只以这种方式赞美托拉，而托拉其实是 **ה'** 自身的愉悦。

6 贤者的劝诫与法老的梦

17

借托拉超越对手，并使自己谦卑如尘土，便能使对手归于无有。以托拉为乐会除去一切障碍；缺少这种愉悦，祈祷中的神圣性就只是一点，位于字母上方。

7 母牛与慈爱之线

18

单凭祈祷所激发的情感，可能被后来生起的欲望吞噬；而托拉之歌会引下来自上方的超越之爱，防止恶牛出现。

核 心 概 念

神圣的法老 פרעה שבקדושה

源于 ה' 的灵魂中，揭开并显露隐藏之光的力量；其名称取自词根 פרע (para，意为“揭开”)。

割礼与揭开礼 מילה ופריעה

割礼的两个阶段，用于说明灵魂的过程：先除去粗重的恶，再除去许可欲望覆在辉光之壳 (קליפת נוגה, kelipas nogah) 上的薄膜。

心灵的粗鄙 גסות הרוח

傲慢，即把自己看作独立存在；它在灵魂的神圣之光上形成遮蔽。

音调、元音、冠饰、字母 טעמים ונקודות תגין אותיות

托拉的音调 (טעמים, ta'amim)、元音 (נקודות, nekudos)、冠饰 (תגין, tagin) 和字母 (אותיות, osiyos)，在灵魂中都有对应；音调是托拉的歌与愉悦。

你的奇妙作为与意念 נפלאותיך ומחשבותיך

至高奇妙 (פלא עליון, Pele Elyon) 与至高的智慧，二者通过托拉而临及我们。

愉悦 שעשועים

托拉是 ה' 在自身智慧中的愉悦；这高于托拉作为世界生命的作用。

字母顶端的一点 נקודה ברישי אתון

即holem元音 (חולם, cholam)；这是来自上方、照耀在心智中的一缕神圣之光，却没有进入此人之内。

慈爱之线 חוט של חסד

人带着托拉之歌学习时，从上方引下的超越之爱；它胜过灵魂自然具有的爱。

托拉在灵魂的隐藏与显露层面

1 ויהי מקץ^{1,2} שנתים ימים ופרעה חלם והנה עומד על היאור. הנה כתיב (רות ד) וזאת לפניכם בישראל³

ואין זאת אלא תורה⁴ כי הנה זאת התורה ישנה בבחי' פנימיות של כל נפש מישראל.

“两整年期满，法老做了一个梦；看哪，他正站在河边。”现在经文写道（《路得记》4）：“这在以色列是从前的事 [לפנים，既指‘从前’，也指‘内在’]”；而“这”所指的只有Torah。因为这部Torah存在于每一个犹太灵魂的内在层面。

本篇maamar以法老做梦的经文开篇，只在末尾才对此作出解释。它首先引用Ruth中的经文：显然，לפנים (lefanim) 意为“从前”，指以色列的一项古老习俗；但这个词也有“内在”之意。结合贤者们关于“这”（זאת，zos）所指的就是Torah的教导，这节经文便可读作：Torah存在于以色列之内，位于每一个犹太灵魂的内在核心。Tanya (תניא) 中的Iggeres HaKodesh (אגרת הקודש) 第7封书信也以同样的方式解读这节经文：Torah被包裹在“Yisrael Sava” (ישראל סבא，以色列长者) 的灵魂中；族长雅各 (יעקב) 的灵魂包含了以色列全体灵魂。

כי יש לכל נפש בחי' פנימיות ובחי' חיצוניות דהיינו בחי' סתים וגליא. שכמו שקוב"ה [שקודשא בריך הוא]

סתים וגליא.⁵ כך אורייתא וכך ישראל כו'.

因为每个灵魂都有内在层面（פנימיות，pnimiyus）和外层面（חיצוניות，chitzoniyus），也就是隐藏与显露的层面。正如 ה' 有隐藏与显露的一面，Torah如此，以色列也如此，等等。

每个灵魂都有两个层面：内在、隐藏的一面，以及外在、显露的一面。《Zohar》（זהר）教导说，ה'、Torah和以色列各自都有隐藏与显露的一面；在Likutei Torah (לקוטי תורה) 的Nitzavim篇中，阿尔特雷贝 (אדמו"ר הזקן) 解释说，它们各自都有超越理解的层面——环绕一切世界的光 (סובב כל עלמין，sovev kol almin)，以及包裹其中、可被理解的层面——充满一切世界的光 (ממלא כל עלמין，memalei kol almin)。

ובחי' סתים היינו בחי' פנימיות חב"ד [חכמה בינה ודעת] שבנפשו האלקית שאינו מושג ונראה לעין.⁶

隐藏的一面，指的是一个人源于 ה' 的灵魂 (נפש האלקית，nefesh Elohis) 中内在的智慧 (חכמה，Chochmah)、理解 (בינה，Binah) 和认知 (דעת，Daas)；这一面既不能被把握，也无法被肉眼看见。

在灵魂中，隐藏的层面是它的 intellect，即智慧、理解和认知；这一层面在内在运作，别人无法看见。

ובחיי גליא הוא בחי' חיצוניות שבו שהוא בחי' אהוי"ר [אהבה ויראה] כו"י⁷ ולכן כמו שיש טנת"א [טעמים נקודות תגין אותיות] בתורה⁸ כך יש בחי' אלו בנפש האלקית⁹ כדלקמן.¹⁰

显露的一面是它的外在层面，也就是爱与敬畏（אהבה ויראה, ahavah v'yirah）这一层面，等等。因此，正如Torah有ta'amim（טעמים, cantillation notes）、nekudos（נקודות, 元音符号）、tagin（תגין, 字母上的冠饰）和osiyos（אותיות, 字母），这些层面在源于ה'的灵魂中也同样存在，如[下文将说明]。

灵魂显露的一面是它对ה'的爱与敬畏，也就是外显的情感。Torah文本有四个组成部分：ta'amim（吟诵音调）、nekudos（元音符号）、tagin（某些字母上的冠饰）和osiyos（字母）；源于ה'的灵魂也有与之对应的层面，正如本篇maamar将要说明的，尤其是ta'amim，即Torah的旋律。

第2节 · 12

神圣的法老，以及揭开它的途径

2 והנה כמו שיש פרעה בקליפה כך יש בקדושת נפש האלקית כמ"ש בזהר ויגש¹¹ דאתפריעו ואתגלו בהורין¹² כו"י.

如今，正如外壳（קליפה, kelipah）中有一位法老（פרעה, Par'oh），圣洁的源于ה'的灵魂（נפש, nefesh Elohis）中也有一位[法老]，正如《Zohar》（זהר）在《Vayigash》（ויגש）中所写：“[其中]光显露（אתפריעו, de'isparyu）并被揭示”，等等。

“法老”（Par'oh）这个名字与阿拉米语中表示“揭开”的词根（de'isparyu）相关；《Zohar》在《Vayigash》中用这个词描述显露并被揭示的光。因此，除了外壳中与圣洁相对立的法老之外，源于ה'的灵魂中也有一位圣洁的“法老”：借着祂，隐藏的光得以显露。在5732年的maamar《VeDavid Avdi》中，正如Kehot所引，Rebbe如此解释《Zohar》：借着引下冠冕（כתר, Keser）（“法老”），逐级下降的世界链条中的显现之光也得以“揭开”，不再受限制。

כי זה לעומת זה כו"י שבהשתלשלות מבחי' פרעה שבקדושה למטה מטה נמשך בחי' פרעה התחתון שאמר לא ידעתי את¹³ ה' שהוא בחי' השכחה המשתלשלת מבחי' עלמא דאתגלייא פרעה שבקדושה כמ"ש רגליה יורדות מות.¹⁴

因为“此与彼相对”，等等：在逐级下降的世界链条（השתלשלות, hishtalshelus）中，从圣洁一方的法老这一层面，愈往下延伸，就愈引出较低层次的法老；他说：“我不认识ה'。”这就是忘却这一层面；它从显现世界（עלמא דאתגלייא, alma de'isgalia）——圣洁一方的法老——这一层面逐级下降而来，正如经文所说：“她的双足下到死亡之处。”

ה'使圣洁及其对立面如镜像般相对（“此与彼相对”）。随着层次逐步下降，属于显现世界的圣洁法老，在极低之处引出埃及的法老；他说：“我不认识ה'。”这就是对ה'的忘却。《箴言》中有关陌生女子的经文“她的双足下到死亡之处”，在此用来说明显现世界最低处向下延伸的“双足”，如何抵达与圣洁相对立之处。

אבל בסמוי מן העין עלמא דאתכסייא הברכה מצוייה¹⁵ ממקור הברכות. כמ"ש (משלי יא) ואת צנועים חכמה מקום הזכרון כמ"ש ולזכרון בין עיניך.¹⁶

但在“眼目看不见”的隐秘之处，即隐藏世界（עלמא דאתכסייא, alma de'iskasya），“祝福常在”，来自祝福之源。正如经文所说（《箴言》11）：“智慧与谦逊者同在”；[这是]记忆所在之处，正如经文所说：“作为记号，系在你两眼之间。”

与此相反，祝福只存在于“眼目看不见”的隐秘之处，也就是隐藏世界；它从祝福的源头领受。智慧与谦逊者（צנועים, tzenu'im；也有“隐蔽者”之意）同在；那里也是记忆所在之处。正如头上的 תפילין (tefillin, 祷经匣) “作为记号，系在你两眼之间”，安放在心智所在之处；这与刚才所说的忘却相反。

והנה לא שייך לומר דאתגלו כו' אלא מתוך מכסה שהיה עליהם בתחלה. דהנה כתיב מי יעלה לנו השמימה¹⁷ ר"ת [ראשי תיבות] מילה וס"ת [וסופי תיבות]¹⁸ הוי"ה¹⁹

如今，只有从起初覆盖在光上的遮蔽之中显出，才可以说光“被揭开”。因为经文写道：“谁为我们升到天上去？”这句话的首字母[拼成]割礼（מילה, milah），末字母[拼成]הוי。

显露预设着此前曾有遮蔽。“谁为我们升到天上去？”这句话的字母中藏着两个词：首字母（מייילה）拼成割礼（מילה, milah），末字母（yud、hei、vav、hei）拼成 ה；这说明，割礼必须先行，随后 ה的显现才能公开照耀。

שבכדי שיאיר עלינו אור ה' בהתגלות ולא בציור אותיות לבד כ"א בעומק המחשבה בהתבוננות מהות ועצמות אני ה' לא שנית²⁰ שיקבע במוחו ולבו שהוא בחי' מי יעלה לנו השמימה שהוא בחי' השגת אלקות צריך מתחלה בחי' מילה

为了使 ה'的光以显现的方式照耀我们，不只是呈现为字母的形态，而是进入思想的深处，使人思索“我，ה', 并未改变”的真实存在与本质，直到这句话坚定地铭刻在人的心智与心中——这就是“谁为我们升到天上去？”这一层面，也就是领会 אלקות这一层面——首先必须有割礼这一层面。

若要使 ה'的光公开照耀，不只是呈现为 ה'的字母形象，而是通过对“我，ה', 并未改变”所表达的本质作深刻思索，直到这思索坚定地铭刻在心智与心中，人首先需要“割礼”，除去阻碍。对 אלקות的真正领会，就是经文所说的“升到天上去”。

כי יש למעלה בחי' עונותיכם מבדילים²¹ וצריך להסיר המונעים וכן למטה בנפש האדם הנה כתיב ומלתם את ערלת לבבכם.²²

因为在上方存在“你们的罪孽使你们隔绝”这一层面，必须除去阻碍；人的灵魂在下方也是如此，正如经文所写：“你们要割去自己心上的包皮。”

在上方，罪孽在人与 ה'之间造成阻隔，必须将它除去。在人的内在生命中，这种除去阻隔，就是律法所命令的“割去心上的包皮”。

אך אחרי כריתות הערלה יש עוד בחי' פריעה שהוא עור דק המכסה וחופף והוא בחי' תאוות גשמיים שמקליפת נוגה שהוא לדברים של היתר המכסים ומסתירים אור ה'.

但割去包皮之后，还有揭开这一层面（פריעה, periah）：那是一层覆盖在上、遮覆其上的薄皮；这就是来自光辉之壳（קליפת נוגה, kelipas nogah）的肉体欲望——对许可之物的欲望；它们遮盖并隐藏 ה' 的光。

在肉身的割礼中，割去包皮之后，还有第二个步骤：揭开一层薄膜。在灵性层面，包皮代表粗重的恶，而薄膜则代表对许可的肉体享受的欲望；这些欲望来自光辉之壳（kelipas nogah），即一种可以提升至圣洁的中性领域，但它们仍会遮盖并隐藏 ה' 的光。

וכן אפי' [אפילו] בכדי שיתגלה עליו בחי' מרכבה פני אריה פני שור²³ כו' שהוא בחי' אהוי"ר [אהבה ויראה] טבעיים הנה כתיב (יחזקאל א) וארא כו' ומתוכה כעין השמל²⁴ כו' חש מל²⁵ ומתוכה דמות ד' חיות²⁶ כו'.

同样，甚至为了使战车这一层面显现在他身上——“狮子的脸、牛的脸”等等，也就是自然的爱与敬畏（אהבה ויראה, ahavah v'yirah）这一层面——经文也写道（《以西结书》1）：“我看见”，等等；“从它中间，仿佛有 חשמל (chashmal) 的形状”，等等 (chash, mal)；“从它中间，有四个活物的形象”，等等。

自然地爱 ה'、敬畏 ה' 也是如此；这就是《以西结书》异象中战车的狮子脸与牛脸。异象中，风暴、密云、火焰以及周围的光辉（נוגה, nogah）之后，出现了“仿佛 חשמל (chashmal) 的形状”；只有从它中间，四个活物才显现出来。“חשמל”一词可拆作 חש (chash, “静默”) 和 מל (mal, “发言”)，也呼应了割礼；在《Torah Ohr》较早的《Lech Lecha》maamar 中，Alter Rebbe 解释说，חשמל 是来自理解（בינה, Binah）的外在层面（חיצוניות, chitzoniyus）的一件衣服，环绕着情感属性；它在根源处静默，穿上这些属性时则发言。Alter Rebbe 还说，割礼除去包皮，即光辉之壳之后，只留下这 חשמל。

והעצה היעוצה לזה הוא מה שאומרים ונפשי כעפר לכל תהי' [תהיה]²⁷ כי פרעה אותיות העפ"ר²⁸ שעיי"ז יוכל להיות בבחי' פרעה שיפרע ויגלה המכסה אשר עליו.

对此所给出的劝勉，正是我们所说的：“愿我的灵魂对一切人都如尘土一般。”因为法老（פרעה, Paroh）一词的字母与尘土（העפר, ha'afar）相同。借此，人便能处于法老这一层面，使他得以揭开（שיפרע, yifra）并显露遮蔽在他身上的覆盖物。

补救之道在于谦卑；我们在阿米达祷文结束时表达这种谦卑：“愿我的灵魂对一切人都如尘土一般。”法老（פרעה）一词包含与尘土（העפר）相同的字母，表明人变得如尘土一般，便能达到神圣的“法老”这一层面，揭开遮蔽灵魂之光的东西。

וכמ"ש (במדבר ה) ופרע את ראש האשה. דכנ"י [דכנסת ישראל] נק' אשה יראת²⁹ ה' וצריך לגלות אוצר של יראת שמים³⁰ ע"י שמשים נפשו כעפר לכל.

正如经上所写（《民数记》5）：“他要揭开（ופרע, u'fara）妇人的头。”因为以色列会众被称为“敬畏 ה' 的妇人”；人必须使自己的灵魂如尘土一般，才能显露敬畏天的宝藏。

同一个词根 pera 出现在《妒妇法》中：丈夫怀疑妻子不贞，祭司便揭开妇人的头。以色列会众被称为“敬畏 ה' 的妇人”；人借着如尘土一般的谦卑，便能揭开灵魂中那座隐而未显的敬畏天之宝藏。米特勒雷贝（רמב"ם אדמו"ר）在本周经文相关的 Torah Chaim 中（Kehot 引述）补充说，这正是犹太民族承受这一称号的缘由。

ועי"ז יקרע המסך שעליו שהוא נמשך מבחי' גסות הרוח שמחמת גסות רוחו שמחשיב א"ע [את עצמו] ליש ודבר בפ"ע [בפני עצמו] הוא מתאוה תאוה וחפץ הוא שימלא רצונו דוקא.

借此，他身上的屏障就会被撕裂。[那道屏障]源自粗鄙的心气：由于他心气粗鄙，把自己看作一个独立存在、自成一体的实体，便会贪求种种欲望，并执意要自己的意愿得到满足。

谦卑会撕裂灵魂上方的屏障，因为这道屏障源于傲慢。一个人若把自己看成独立、自成一体的存在，就会生出种种欲望，并执意要遂自己的意；这种自高自大正是遮蔽之物。

וצריך הוא לבטש גסות רוחו ועד"ז הוא יסורי עוה"ז הבאים לאדם כי לא מחמת עונש אינו ראוי לישב בשלות עוה"ז

他必须压伏自己粗鄙的心气。按照这个思路，我们可以理解临到人身上的今世苦难：这并不是说，他作为惩罚而不配安享今世的安宁；

因此，傲慢必须受到压伏；今世的苦难也应从这一角度来理解。苦难并不表示一个人受到惩罚，因而不配享有今世的安宁。

שהרי מצינו בנבוכדנצר (סנהדרין צו. ע"ש וע' ילקוט)³¹ בשביל שהלך ג' פסיעות לכבוד השי"ת [השם יתברך] פסקו לו מלוכה על כל העולם ולזרעו אחריו עד ג' דורות

因为我们看到，关于尼布甲尼撒（נבוכדנצר），（Sanhedrin 96a；参见该处，并参见 Yalkut）说，由于他为了尊崇 ה'、愿祂受称颂，而走了三步，他们便判定他可以作王统治全世界，并使他的后裔在他之后承袭王位三代；

《塔木德》讲述，尼布甲尼撒当时是巴比伦的一名王室书记。他追赶一位使者，为的是让写给希西家王的信先向 ה' 致候，再向国王致候；他因这几步路而得到奖赏。《塔木德》计算为四步；这篇 maamar 也提到 Yalkut（《Yalkut Shimoni》，一部经典的米德拉什选集），并说他获得了三代的王权。

ואין לך אדם מישראל שלא כיבד המקום בכך³² וכל טוב עוה"ז כדאי הוא לו

而且，没有一个犹太人不曾如此尊崇 המקום，因此今世的一切美好都配得归他。

每个犹太人至少都曾如此尊崇 ה'；按这个尺度，每个犹太人都配得今世的一切美好。

אלא היסורים באים לבטש את האדם להכניעו ולהשפיל גסות רוחו וכמשארז"ל [וכמו שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] (ברכות ז) טובה מרדות ³³ א' כו'

毋宁说，苦难临到是为了压伏一个人，使他降服，并使他粗鄙的心气谦卑下来；正如我们的圣贤（愿他们的记忆蒙福）所说（Berachos 7）：“一次责戒胜过……”等等。

因此，苦难的目的在于打破人的骄傲，使他谦卑下来。圣贤们说，一次内在的责戒，胜过许多鞭打。

שכשעיניו רואות שיסורים באים עליו נשפל דעתו ונעשה נכנע והוא יקר בעיני ה' להיות עי"ז בחי' התגלות בחי' פרעה מן העפר.

因为当他亲眼看见苦难临到自己时，他的心便谦卑下来，也变得顺服；而在 ה'眼中，这样的情形是宝贵的：由此，法老从尘土中显露出来这一层面便得以彰显。

当一个人看见苦难临到自己时，他便谦卑下来；ה'珍视这种谦卑，因为它使神圣的法老从尘土中显露出来。谦卑揭开灵魂中隐藏的光。

והנה בתורה יש בחי' טנת"א [טעמים נקודות תגין אותיות] ³⁴ ובחי' טעמים שבתורה שבע"פ [שבעל פה] ³⁵ הוא כמ"ש (תהלים מב) ובלילה שירה עמי ³⁶ שבחי' השירה והטעמים שהם בחי' הניגון הוא עמי.

如今，托拉有音调符号（טעמים, ta'amim）、元音符号（נקודות, nekudos）、冠饰（תגין, tagin）和字母（אותיות, osiyos）这些层面；而口传托拉中的音调符号层面，正如经上所写（诗篇 42）：“夜间，他的歌与我同在”：歌唱与音调符号（טעמים）的层面，也就是旋律的层面，是“与我同在”。

Alter Rebbe回到托拉文本的四个组成部分。音调符号（טעמים）是赋予经文旋律的吟诵符号（这个词也有“滋味”和“理由”之意）；在口传托拉中，它们对应于托拉之歌，而“夜间他的歌与我同在”这句经文说，这歌与人同在。

וביאור הענין הוא כמ"ש (תהלים קיט) זמירות היו לי חקך בבית מגורי ³⁷. ולהבין זה איך הם זמירות

事情的解释，正如经上所写（诗篇 119）：“你的律例在我寄居之所成了我的歌。”要明白这一点：它们怎么会是歌呢？

大卫（דוד, David）王说，ה'的律例在他“寄居之所”成了他的歌，也就是在他漂泊的一生中。这就引出一个问题：律法和律例怎么能被称为歌呢？

וגם למה נענש דוד על שקרא לד"ת [לדברי תורה] זמירות.^{38, 39} הנה אמרו (גטין ז')⁴⁰ השכם והערב⁴¹ עליהם לבהמ"ד [לבית המדרש] והם כלים מאליהן.

还有，大卫为什么会因把托拉的话称为“歌”而受罚呢？现在，[我们的贤者]说（Gittin 7）：“要早起晚留在学堂，居于他们之上（עליהם, alei hem）；他们便会自行消亡。”

《塔木德》（Sotah 35a）说，大卫因把托拉的话称为“歌”而受罚，这一点也需要解释。Alter Rebbe还引用拉比埃拉扎尔（רבי אלעזר, Rabbi Elazar）给马尔·乌克瓦（מר עוקבא, Mar Ukva）的建议。马尔·乌克瓦因有人反对他而苦恼，拉比埃拉扎尔便劝他说：“要早起晚留在学堂，专心对待他们（עליהם, alei hem）”，他们便会自行消亡；本文将把עליהם（alei hem）解作“在他们之上”。

והענין הוא דכתיב (תהלים מ) רבות עשית אתה ה' אלהי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערוך אליך ואגידה ואדברה עצמו מספר⁴²: 43, 44, 45, 46.

事情是这样的。经上写道（诗篇 40）：“你做了许多事，你，ה', 我的 אלהי；你的奇事和意念都向着我们；没有什么能与你相比；即使我讲述、谈说，也多得无法计数。”

理解这两个问题的关键，在于诗篇中的一句经文：“你做了许多事，你，ה', 我的 אלהי；你的奇事和意念都向着我们。”接下来的段落将逐句解释这节经文，并把 רבות（rabbos，意为“许多”）解作“伟大”。

第3节 · 113-4

“你行了许多事”

3 וביאור הכתוב רבות עשית. פי' רבות כל דבר שהוא רב ועצום דהיינו עולמות עליונים⁴⁷ הגדולות ונוראות⁴⁸

“你做了许多事”这句经文的解释如下：“许多”指凡是伟大而强盛的事物，也就是那些伟大而令人敬畏的上层世界，

阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）开始解释《诗篇》中的这句经文。“许多”（רבות, rabbos）字面上是“许多”，这里却解作“伟大”：指伟大而强盛的事物，也就是崇高的上层世界。策马赫·策德克（הצמח צדק）在《Yahel Or》中指出，《Zohar》（זוהר）于 Vayechi 也以同样方式解释 rabbos，将它解作“伟大”，例如“所多玛的呼声甚大（rabbah）”。

עשית בבחי' עשיה גשמית שנשתלשלו מעילה לעלול במדרגות רבות ושונות כמו שאמר⁴⁹ בפסוק ואגידה ואדברה עצמו מספר⁵⁰ עד שנתהוו בבחי' עשי' [עשיה] גשמית.

“你做了”[它们]，使它们进入物质的行动界（עשיה, Asiyah）这一层面；它们从因到果，经过许多不同的层级逐级下降，正如经文所说：“我若述说、讲论它们，它们多得无法计数”；直到它们在物质的 עשיה 这一层面形成。

“你做了”是指这些伟大的世界被逐级引向下，从因到果，直到达到物质的存在（עשיה）。经文中的“多得无法计数”，描述了这一下降过程所经过的层级之多。

וכמ"ש (שם קלה) למה יאמרו איה⁵¹ אלקיהם⁵² שהוא בבחי' אי"ה [אם ירצה השם]. שהוא מובדל ומכוסה ורחוק מהם כמ"ש רם על כו'.⁵³

正如经文所说（同上，135）：“他们为何要说：‘他们的 אלקים (אלקים, Elokim) 在哪里？’” [这]意味着祂处于“何处” (אי"ה, ayeh) 的状态，与他们分离、被遮蔽，且远离他们；正如经文所说：“高居其上”，等等。

由于经历了如此漫长的下降，ה'显得隐而不见、遥远，因此人们会问：“他们的 אלקים 在哪里？”祂似乎高居于世界之上，与世界分离而隐蔽。Kehot 指出，经文本身写的是“列国为何要说”，而“列国”一词或许是因审查者的缘故而被省略。

ולא ידעו ולא יבינו כי כל אשר חפץ⁵⁴ ה' עשה שנשתלשל חפץ ה' כ"כ [כל כך] עד שהוא בעשיה גשמית

但他们不知道，也不明白：“凡是 ה' 所愿的一切，祂都成就了。” ה' 的意愿下降得如此之深，以至于存在于物质的 עשיה 中。

他们未能明白的是：“凡是 ה' 所愿的一切，祂都成就了。”正是 ה' 自己的意愿，使这些世界一路下降，直至进入物质的存在。

וכ"כ [וכן כתב] למה כדי שיהיה הוי"ה אלהי אלוה שלי ע"י כי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו כי אורייתא מחכמה נפקת^{55,56} פ"י עיקר התגלותה הוא מחכמה. אבל באמת הוא רצונו של מקום והוא ורצונו אחד.

为何要下降得如此之深？为了使 הוי"ה 成为我的 אלקים，成为我自己的 אלקים；这是借着“你的奇妙作为和你的意念都向着我们”而实现的。因为“托拉 (אורייתא, Torah) 源自智慧 (חכמה, Chochmah)”，意思是说，它主要从 חכמה 显现出来。但实际上，这乃是无所不在者的意愿，而祂与祂的意愿为一。

如此深入下降的目的，是使超越性的 ה' 成为“我的 אלקים”，亲自临在于每个人；这是借着托拉而实现的，在托拉中，ה' 的奇妙作为与意念来到我们这里。托拉从 חכמה——神圣的智慧——显现出来，但实际上它是 ה' 的意愿，而祂与祂的意愿为一；因此，在托拉中，人遇见的正是 ה' 自己。

4 וזהו נפלאותיך מה שהוא מופלא ומובדל ומכוסה שאין בו השגה כלל פלא עליון.⁵⁷ ומחשבותיך הוא בחי' חכמה עילאה נמשך אלינו ע"י התורה. אין ערוך אליך אגידה ואדברה עצמו מספר⁵⁸.

这就是“你的奇妙之事” [其意是]：那奇妙、超绝而隐蔽，完全不可领会的层面，即至高奇妙 (פלא עליון, Pele Elyon)。“你的思念”则是上层智慧 (חכמה עילאה, Chochmah) 这一层面，它借着托拉降至我们这里。“没有什么可与你相比；我若述说、讲论这些事，它们多得无法计数。”

“你的奇妙之事”指至高奇妙 (Pele Elyon)；在卡巴拉 (קבלה, Kabbalah) 中，这是冠冕 (כתר, Keser) 的名称，冠冕位于智慧 (חכמה) 之上，隐蔽至完全无法领会。“你的思念”指上层智慧，也就是 ה' 的智慧，它借着托拉临及我们；这两者都来到我们这里，尽管没有任何事物能与 ה' 相比，而这些层面也多得无法计数。

כי להיות השתלשלות וירידה גדולה כ"כ [כל כך] מבחי' גבוה ונעלה מאד עד בחי' מטה מאד⁵⁹ הוצרך להיות כמה מיני עולמות אין מספר מינים ממינים שונים

因为若要有如此巨大的逐级下降的世界链条（השתלשלות, hishtalshelus）和层层下降，从极其崇高尊贵的层面降至极其低下的层面，就必定需要无数种类的世界，类别之中又有类别，彼此各不相同，

若要使 ה' 的显现从最高层面下降至最低层面，这一过程就必须经过无数种类的世界。每一种类中又包含许多不同的次类别。

וכמ"ש (איוב כה) היש מספר לגדודיו⁶⁰ וכתוב (דניאל ז) אלף אלפין ישמשונה ורבו רבבן⁶¹ כו' והוא מספר גדוד והיכל אחד והיכלות אין מספר.

正如经上所写（《约伯记》25）：“祂的军旅岂能计数？”又写道（《但以理书》7）：“一千个千服侍祂，万万之众……”；而这还只是一个军旅、一个殿堂（היכל, heichal）中的数目，殿堂本身却无数无量。

两节经文说明灵性存在的数目极其广大：ה' 的军旅无从计数，有“千千”服侍祂。然而，这个庞大的数目还只描述灵性世界中一个殿堂（heichal）里的一个军旅；殿堂本身则无数无量。

ואעפ"כ [ואף על פי כן] כולם אין ערוך אליך שאפי' [שאפילו] בחי' הגבוה מאד שהוא שרש התחלות הטהות

然而，它们全都“不能与你相比”：即使是最高的层面，也就是万物开始生成的根源，

尽管有如此众多的层面，没有一个能与 ה' 相比；即便是最高的层面——一切受造之物开始生成的根源——也不能与 ה' 相比。

מ"מ לגבי מהותו ועצמותו ית' אין לו ערך כלל שאינו מערכו ולא ממהותו כלל מאחר שהוא בבחי' נברא או נאצל ויש לו התחלת גבול.

然而，相对于祂蒙福的自体与本质，它全然无可相比；它根本不属于祂的范畴，也全非祂的本质，因为它属于受造或流溢的范畴，并有一个界限的起点。

与 ה' 自身的本体相比，即使是那个最高层面也毫无关系，因为它是受造或流溢的，因此有其起始，也有其界限。凡有界限者，都属于与无限者不同的范畴。

משא"כ בבורא ית' דכולא קמיה כלא ממש חשיב⁶² ואצלו נחשב הכל כאין בחי' הראשונה ובחי' אחרונה שבמדרגה תחתונה הכל שוה אצלו

但创造主，愿祂受称颂，则不然；在祂面前，万物都被视为确实如同无物；对祂而言，一切都被视为虚无，[以致]最低层级上的第一层与最后一层，在祂看来全都一样。

在 ה' 面前，一切都如同无物；因此，最高的层面与最低层级上的层面，在祂看来同样都是无物。在祂眼中，最崇高的世界与最低的阶层之间并无分别。

ואעפ"כ [ואף על פי כן] להיות השתלשלות העולמות וירידת המדרגות הוצרך להיות מדרגות עצמו מספר שלא יבטלו העולמות ממצאותן וכל זה הוא בשביל שיהיה הוי"ה אלקי ונפלאותיך ומחשבותיך אלינו כנ"ל:

然而，若要有世界的逐级下降和层级的递降，就必定需要多得无法计数的层级，使诸世界不至于从存在中消融。这一切都是为了使 הוי"ה 成为我的 אלקי (אלקי, Elokai)，并使“你的奇妙之事和你的思念[是]向着我们”，如上所述：

即便如此，这种递降仍需要无数中间层级，使诸世界不被 ה' 的光消融，从而能够存在。设置这些层层递降的整个目的，是使 ה' 成为“我的 אלקי (Elokai)”，并使祂的奇妙与思念借着托拉临及我们。

第 4 节 · 15

一条律例维系一切世界

5 והנה קודם מ"ת [מתן תורה] היו עליונים ותחתונים ניזונים בחסדו של הקב"ה דהיינו שהיה מזון עולמות עליונים ותחתונים וחיותם נמשך ממקורם וראשיתם מלמעלה למטה בנדבה וחסד פשוט באתערותא דלעילא לבד.

如今，在颁赐托拉之前，上界与下界[的众生]都靠 קב"ה (Kudsha Brich Hu，意为「圣者，愿祂受颂赞」) 的慈爱而得以维系；也就是说，上界与下界诸世界的供养和生命力 (חיות, chayus)，都从其源头与起始处由上而下引来，作为白白赐予的恩惠和纯粹的慈爱，仅凭由上而来的激发 (אתערותא דלעילא, isarus dileila)。

托拉在西奈山颁赐之前，一切世界的生命都纯然是 ה' 的恩赐，由上而下流来。这生命来自单独由上而来的激发，并非回应下界所做的任何事。

אבל אחר מ"ת [מתן תורה] הנה קיום חיות העולמות הוא ע"י מעשה התחתונים בתורה ומצות ממטה למעלה

但在颁赐托拉之后，诸世界生命力的维系，乃是通过下界的众生在托拉 (תורה, Torah) 和诫命 (מצות, mitzvos) 上的行为，从下而上实现的。

自托拉颁赐以来，诸世界的生命取决于人们在下界所做的事，即通过托拉和 mitzvos。他们的行为从下而上提升维系诸世界的力量。

וכמו למשל ארץ הלזו הגשמית שמצמחת כל מיני תענוגים והם מזון האדם וקיום חיותו

这可以用一个比喻来说明：这有形的尘世大地，能生长出各样令人愉悦之物，它们成为人的食物，维系人的生命。

阿尔特雷贝以自然界作比喻。有形的尘世大地生长出各样美味的食物，维系人的生命。

וגם כשאדם אוכל מבע"ח [מבעלי חיים] הנה עיקר גידולו וחיותו של הבע"ח [הבעלי חיים] ממה שאוכל מן הארץ נמצא שכל מזון וחיות האדם הוא ע"י בירור שנבחר הטוב הגנוז מן הארץ.

即使人吃的是动物，动物的生长和生命力主要来自它所吃的大地之物。由此可见，人的一切食物和生命力，都来自一种精炼过程：从大地中选取隐藏着的善。

即使人吃肉，动物也靠它从大地所摄取的食物生长并存活。因此，人的一切营养都来自精炼的过程，也就是提取隐藏在大地中的善。

כך עד"מ הנה מזון עולמות עליונים הוא ממה שמקבלים חיותם מן התורה שבעוה"ז השפל.

同样，比照而言，上界诸世界的供养，来自它们从这低下世界中的托拉获得生命力。

同样，上界诸世界由在这低下世界中学习的托拉所滋养。这里下界的托拉如同大地，上界诸世界从中汲取食粮。

והנה כתיב (משלי ד) סלסלה ותרוממך⁶³ כאדם שמסלסל בשערו שיהיה כל נימא בפ"ע [בפני עצמו] כך הוא בכל פרטי הלכות אין מספר שיהיה בזה הענין הדין כך ובזה הענין יהיה הדין כך נמשך מחכמה עילאה מבחי' נפלאותיך ומחשבותיך הנ"ל.

经上写道（《Proverbs》（משלי）4）：“尊崇她（סלסלה, salseleha），她必使你升高。”这如同一个人卷理头发（מסלסל, mesalsel），使每一缕发丝各自分明。托拉律法中有无数细节：这一情形下律法如此，那一情形下律法则如此；这一切都源自超然的智慧（חכמה, Chochmah），源自上文提到的“你的奇妙作为和你的思想”这一层面。

《Proverbs》称智慧为 salseleha，字面意思是“尊崇她”，她必使你升高；本篇讲论把这个词读作 mesalsel，意指卷理头发，使每一缕发丝各自分明。托拉律法的每一个细节也是如此：“这一情形下律法如此，那一情形下律法则如此。”每个细节都源自超然的智慧，源自 ה' 的奇妙作为和思想。

וז"ש [וזהו שכתוב] דוד המלך ע"ה [עליו השלום] (תהלים צב) מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו⁶⁴ מחשבותיך

这正是大卫（דוד, David）王，愿他平安，所说的话（《Psalms》（תהלים）92）：“你的作为何等伟大，הוי' (Havayah)；你的思想极其深奥。”

阿尔特雷贝现在引述大卫王的另一节经文：“你的作为何等伟大，הי'；你的思想极其深奥。”他将解释，称 הי' 为“伟大”究竟意味着什么。

**פ' גדלו ע"ד שארז"ל [שאמרו רבותינו זכרונם לברכה] במקום שאתה מוצא גדולתו⁶⁵ שם אתה מוצא ענותותו
כי לא שייך לפניו ית' בחי' גדולה**

“伟大”的意思，可依照我们的贤者，愿他们的记忆蒙福，所说的话来理解：“你在哪里发现祂的伟大，就在那里发现祂的谦卑。”因为在祂面前，并不适用所谓伟大这一层面，

贤者说，凡提及 ה' 的伟大之处，也会发现祂的谦卑，因为通常意义上的伟大根本不适用于 ה'。阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן, the Alter Rebbe）早先在 Torah Ohr 的 Chayei Sarah 中，以同样的方式解释了这句话：使诸世界获得生命并非 ה' 的伟大，而是一种降临，因此所称颂的是祂的谦卑。

**מאחר כי גדול ה' ומהולל מאד⁶⁶ ולגדולתו אין חקר ואינו בבחי' ערך ומדה ומקום כלל שיפול עליו
לשון גדול'.**

因为“伟大（Havayah）伟大而备受赞颂，祂的伟大不可测度”，祂根本不属于可以比较、衡量或定位的范畴，因而“伟大”一词并不能用来形容祂。

ה' 的伟大不可测度；祂超越一切比较、衡量与定位。“伟大”之类的词暗含尺度，而 < bdi lang="he">ה' 并不处于任何尺度之内。

אלא לשון גדול' הוא ענותנותו שנתלבש בבחי' ומדת גדולה להתפשט ולהתלבש תוך עלמין להחיותם

反之，“伟大”一词[指的是]祂的谦卑：祂将自身包裹于伟大的层面与属性之中，从而向外扩展，并包裹在诸世界之内，赐给它们生命。

因此，我们称为 < bdi lang="he">ה' 的“伟大”的，实则是祂的谦卑：祂自我俯就，进入伟大的属性之中，以便扩展到诸世界并赐给它们生命。

**וזהו מה גדלו מעשיך ה' כי מה שנמשך ונתפשט למטה דרך פרטי הלכה אחת הוא הוא מזון וקיום חיות
כל העולמות עליונים ותחתונים וכל העולמות עליונים הם כלא ממש נגד מה שנמשך מפרטי הלכה אחת
שהיא מקור חיותם וקיומם**

这正是“啊，你的作为何等伟大”[的意思]：因为，借着一条律法的具体细节而引下并扩展到下方的，正是滋养并维系上界与下界所有世界生命力的所在；所有上界诸世界与一条律法具体细节中所引下的内容相比，都实在如同全然无有，而那正是它们生命力与存续的源头。

所以，“你的作为何等伟大”说的是祂的谦卑：即使只通过托拉一条律法的具体细节流下的光，也足以维系上界与下界的所有世界。所有上界诸世界合在一起，与一条律法所蕴含的源头相比，都实在如同全然无有。

כי כל הלכה היא המשכת והתפשטות אור מרצון העליון ב"ה וחכמה עילאה שהן מקור החיות לכל העולמות

因为每一条律法，都是从至高意愿（רצון, ratzon）——愿祂受称颂——以及超上智慧（חכמה, Chochmah）引下并扩展出的光；它们是一切世界生命力的源头。

这是因为托拉的每一条律法，都是至高意愿与超上智慧的延展。这两者是一切世界生命力的源头。

ואם כך הוא בענין גדולת מעשיו א"כ עאכו"כ [על אחת כמה וכמה] מאד עמקו מחשבותיך שהיא בחינה למעלה מעלה מבחי' עלמין אלא מקיף וסובב עליהם ואינו מתלבש בתוכם.

若祂的作为如此伟大，那么更何况，“你的思想何等深邃”[所指的层面]远远超越世界的层面；它环绕并周遍诸世界，却不包裹在它们之内。

如果 < bdi lang="he">ה' 的作为之“伟大”——也就是祂赐生命给诸世界——已经如此广大，那么“你的思想何等深邃”所指的便是更高得多的层面。它根本不进入诸世界，而是在外部环绕它们；这就是环绕一切世界的光（סובב כל עלמין, sovev kol almin）所指的层面。

ומזה יתבונן המשכיל להיות בתורת ה' חפצו להיות שש ועלז בה כמ"ש (משלי ה) וכל חפצים לא ישוו בה

由此，明理之人当思量，从而[使自己的心愿]系于“ה'的托拉”，并在其中欢欣雀跃，正如经文所说（箴言 8）：“一切可欲之物都不能与她相比”：

明理之人若对此加以思量，便会渴慕托拉，并在其中欢喜。箴言说，一切可欲之物（חפצים, chafatzim）都不能与智慧相比。

שאפי' [שאפילן] חפצים העליונים שהוא כענין שכתוב כל אשר חפץ הוי"ה עשה בשמים ובארץ⁶⁷ ושמים הם העולמות העליונים ולא ישוו בה שכולם הם כלא ממש בערך הלכה אחת שהיא מבחי' נפלאותיך ומחשבותיך הנ"ל.^{68, 69}

甚至上界的愿望也不能与她相比，正如经文所说：“凡ה'所愿的，祂都在天上和地上施行了。”而“天”指上界诸世界，它们“不能与她相比”；因为这一切相较于一条律法，都实在如同全然无有；这条律法属于上文所说“你的奇妙作为与思想”这一层面。

阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）将这一点进一步应用于 < bdi lang="he">ה' 自己的“愿望”：“凡ה'所愿（חפץ, chafetz）的，祂都在诸天成就了。”因此，诸天，也就是上界诸世界，属于 < bdi lang="he">ה' 的愿望之列。然而它们不能与一条托拉律法相比，因为这条律法源自 < bdi lang="he">ה' 的奇妙作为与思想。

大卫为何受到责备

6 וכמ"ש באדרא שההלכות הן בחי' הנימין ושערות של מעלה וכל⁷⁰ נימא להיט לעלמין סתימין כו'.

正如《Idra》所载，律例属于上方发丝与毛发这一层面；“每一缕发丝都延伸至隐秘的世界”，等等。

《Idra》是《Zohar》（זהר）的一部分，其中把妥拉的律例描述为上方圣颜的“发丝”。每一缕发丝都抵达隐秘的世界，从极高的源头传递生命。

וכמ"ש בע"ח [בעץ חיים] שכל הנימין ושערות הם מבירור רפ"ח ניצוצים כו' ותכלית הבירור הוא בעוה"ז כו'.⁷¹

又如《Etz Chaim》（עץ חיים）所载，所有发丝与毛发都源自对二百八十八个火花的精炼，等等；而精炼的最终目的在于这个世界，等等。

阿里扎尔（האר"י, the Arizal）的《Etz Chaim》教导说，这些发丝与毛发自对二百八十八个火花的精炼；这些火花是在器皿破碎时坠落的。只有在这个世界中，通过妥拉（תורה, Torah）和诫命（מצוות, mitzvos），这精炼才能完成。

וזהו זמירות היו לי חוקיך בבית מגורי שהיה שש ושמח בהם עד שהיו לו כמו זמירות ותענוגים אלא שנענש על שקראם זמירות.

这就是“在我寄居之处，你的律例成了我的歌”：他因这些律例而欣喜欢悦，以至于它们对他而言仿佛佛歌与愉悦（תענוג, taanug）；然而，他因称它们为歌而受了惩罚。

现在解释关于大卫（דוד）的经文：妥拉的律例给他带来如此大的喜悦，以至于在他看来，它们仿佛佛歌与愉悦。然而，他因称它们为歌而受了惩罚。

ולא על שלמד בענין זה אלא על ששיבתם⁷² בזו המעלה לחוד שהוא מקור וחיות כל העולמות.

[他受罚]不是因为他以这种方式学习，而是因为他只以这一特质称颂它们：它们是一切世界的根源和生命力。

大卫并非因怀着喜悦学习妥拉而受责备；他受责备，是因为他称颂妥拉时只提到这一特质——它是一切世界生命的源头，仿佛这就是妥拉最高的美德。《Tanya》（תניא）的《Kuntres Acharon》（קונטרס אחרון）〈David zemiros〉解释说，这一特质只属于思想深处的“背面”；而内在的妥拉与无限之光（אור אין סוף, Or Ein Sof）为一，在其面前，诸世界皆无足轻重。

שבאמת הוא גבוה למעלה מעלה מבחי' קיום וחיות כל העולמות וכמ"ש (שם) ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום⁷³ ופי' במדרש (ב"ר [בראשית רבה] פ"א) אמון מופלא שהוא מבחי' פלא העליון⁷⁴ בחינת נפלאותיך ומחשבותיך.

因为实际上，它远远高于维系并赋予一切世界生命的层面；正如经文所说（同上）：“我在祂身旁为阿蒙（אמון, amon），日日成为祂的喜悦”；米德拉什（《Bereishis Rabbah》第1章）解释说，阿蒙意为“奇妙”（מופלא, mufla），属于“至高奇妙”的层面，也就是“你的奇妙作为和你的思念”这一层面。

实际上，妥拉远远高于维系诸世界的作用：在《箴言》中，智慧说自己在 ה' 身旁为阿蒙；本篇 maamar 引述米德拉什，将阿蒙解释为“奇妙”，即至高奇妙。Kehot 引述雷贝·玛哈拉什（רבי מהר"ש, Rebbe Maharash）的话：他所查阅的《Bereishis Rabbah》中，阿蒙只有“导师”“遮盖”和“隐藏”（以及“伟大”）等解释；而《Or HaTorah》则把“奇妙的阿蒙”解释为隐秘智识（מוחא סתימאה, mocha stima'ah）。

וזהו יום יום נגד ב' בחינות שהם נפלאותיך ומחשבותיך וזהו ואהיה שעשועים שהיא שעשועים של הקב"ה כביכול בכבודו ובעצמו

这就是“日日”所指的两种层面：“你的奇妙作为”和“你的思念”。这也就是“我成为喜悦”的含义：这是 קב"ה (Kudsha Brich Hu, 意为「圣者，愿祂受颂赞」) 本身的喜悦；可以说，是祂在自己的荣耀与本体中的喜悦。

经文中重复的“日日”，指两个层面：ה' 的奇妙作为和祂的思念。“喜悦”意味着，妥拉是 ה' 本身的喜悦；可以说，是祂在自己的本体中的喜悦。

ולמשל כמו שאדם משתעשע בחכמתו כשאומר דבר חכמה כן ויותר מכן לאין קץ ותכלית באלף אלפים הבדלות הקב"ה משתעשע בחכמתו העליונה שאינה יכולה להתלבש תוך עלמין⁷⁵ כלל

譬如，一个人说出智慧之言时，会因自己的智慧而感到喜悦；קב"ה (Kudsha Brich Hu, 意为「圣者，愿祂受颂赞」) 对自己的至高智慧所感到的喜悦，也是如此，而且远远超过此情形，超出千万重不可比拟的差异；这智慧根本无法包裹于诸世界之中。

正如一个人表达出智慧的思想时，会因自己的智慧而喜悦，ה' 对自己的至高智慧也同样喜悦，而且程度无限超越；这智慧高到根本无法进入诸世界。《Or HaTorah》（Kehot 在此引述）称其为隐秘智慧，与流溢界（אצילות, Atzilus）的智慧（חכמה, Chochmah）不同；关于后者，经文说：“你以智慧造了这一切。”

אלא שדוד המלך ע"ה [עליו השלום] היה צריך לפי שעה. בבית מגורי שהיו שונאין לו ואין דינים נמתקין אלא בשרשן דהיינו בשרש התהוות העולמות כשנתהווה ונמשך מאין המוחלט להתענג ולשמוח בחלקו אשר הוא ממשיך בתורתו לקיום וחיות העולמות

然而，圣王大卫（דוד），愿他平安，当时需要这一点：“在我寄居之处”——因为他们憎恨他；严厉的审判只能在其根源处得到缓和，而那根源就是诸世界形成的根源：诸世界由绝对虚无形成，并从那里被引出；[所以他需要]因自己的一份而喜悦欢欣——他通过自己的妥拉将这一份引下，用以维系诸世界并赋予它们生命力，

然而，大卫当时需要妥拉赋予生命的力量，因为在“我寄居之处”，他受到憎恨与迫害。严厉的审判只能在其根源处得到缓和，这是卡巴拉的一项原理；那根源就是诸世界从虚无中被创造的源头。因此，大卫需要为妥拉中由他引下、用以赋予诸世界生命的那一份而欢欣喜悦。

שע"ז ממילא יתבטלו כל המונעים מאחר שמקבלים חיותם ממנה והם בטלים לגבה וכשמשיך אורה למטה תפול עליהם אימתה ופחד⁷⁶ והיו כלא היו.

这样，一切阻碍便会自然而然地消融，因为它们的生命力都来自它，并且在它面前处于自我消融的状态；当他把它的光引至下方时，“恐惧与惊骇必临到它们”，它们便仿佛从未存在过。

一切与之对立的力量，其生命都来自妥拉；因此，当人把妥拉的光引下来时，它们便会自行在妥拉面前消融。“恐惧与惊骇”临到它们，它们便仿佛从未存在过。

第6节 · 17

贤者的劝诫与法老的梦

7 וזו היא העצה שיעצו חז"ל [חכמינו זכרונם לברכה] השכם והערב עליהם⁷⁷ דהיינו שיהא בבחי' עליהם מעלה מעלה וגבוה מהם

这就是我们的贤者们所给出的建议：“早起，并在他们之上学习到很晚”（עליהם，alei hem）；也就是说，要处于“在他们之上”的状态，远远高于他们，

阿尔特雷贝回到贤者们的建议：“在书房里早起，并在他们之上（alei hem）学习到很晚，他们就会自行灭亡。”他把 alei hem 解作“在他们之上”：一个人应当提升到高于对手的层次。

דהיינו בבחי' עסק התורה שהיא גבוה ונעלה מאד שהיא מקור חיותם. ולכן הם כלים ומתבטלין מאליהן וממילא נדחי'.

也就是说，处于研习妥拉的状态；妥拉极其高超、崇高，是他们生命力的源头。因此，他们便“自行灭亡”，并“自然而然”地被消除、被排斥。

这个更高的层次就是研习妥拉，因为妥拉是生命力的源头，连与之对立的力量也从那里汲取生命。一个人与它们的源头相连时，它们便会自行消退，不必交战。

והערב עליהם היינו בבחי' נפשי כעפר לכל תהי' [תהיה] לידום⁷⁸ וליסבול כנ"ל שיהיה כעפר וארץ שממנה יצא לחם וכל ההשפעות ממטה למעלה אחר מ"ת [מתן תורה] כנ"ל

“晚些时候仍在他们之上学习”指的是“愿我的灵魂对众人如尘土”这一层面：如上所述，要保持沉默并承受[这一切]，使自己如同尘土与大地；粮食由大地而出，而自从颁赐妥拉之后，一切影响也都由下而上，如上所述；

“晚些时候仍在他们之上学习”是第二种方式：谦卑，愿“我的灵魂对众人如尘土”，保持沉默并承受侮辱，正如同一祷文所说：“愿我的灵魂对咒骂我的人保持沉默”；也如拉比 Elazar 在《塔木德》中的回答所开头说的：

“在 ה' 面前保持沉默”（דום, dom [沉默]）。正如大地能生出粮食，谦卑的人也成为根基；自西奈山颁赐妥拉以来，一切影响都由下而上升起。

דהיינו כשנברר הטוב מן הרע וכו' ואזי ממילא יפול הרע ויבוטל כמ"ש (ישעיה מא) יהיו כאין ויאבדו אנשי ריבך⁷⁹ כי אין להם חיות עוד.

也就是说，当善从恶中被炼净出来时，等等，恶便会自然而然地跌落并被消除，正如经上所说（以赛亚书41）：“他们必成为虚无，与你争竞的人必灭亡”，因为他们不再有任何生命力。

这就是炼净的工作：把善从恶中分离出来；善一经炼净，恶便自行跌落。正如以赛亚所说，对手会成为虚无，因为他们已不再有生命力。

אבל באמת אין זו לבדה מעלת ושבת התורה כ"א כמ"ש ובלילה שירה עמי⁸⁰ שירו קרי דהיינו שעשועים של הקב"ה כמ"ש ואהיה אצלו כו' שעשועים⁸¹ זה יהיה עמי וכמ"ש (תהלים קמט) ישמח ישראל⁸² בעושיו.

但事实上，这并非妥拉的唯一优点和可称颂之处；而是如经上所说：“夜间，祂的歌与我同在”：שירה (shiroh) 读作 שירו (shiro)，意为“祂的歌”；也就是说，这是 קב"ה (Kudsha Brich Hu，意为「圣者，愿祂受颂赞」) 的愉悦，正如经上所说：“我在祂身旁”，等等，“是祂的喜悦”；这喜悦将“与我同在”。又如经上所说（诗篇149）：“愿以色列因造他的主而欢喜。”

然而，妥拉给予世界生命、战胜对手，并非妥拉真正值得称颂之处。在“夜间，祂的歌与我同在”这句话中，שירה (shiroh) 读作 שירו (shiro)，意为“祂的歌”：妥拉是 ה' 自身的喜悦（“我曾是祂的喜悦”），人也分享这喜悦，正如“以色列因造他的主而欢喜”。

והנה ע"י בחי' שמחה ותענוג הזה בתורת ה' יסיר כל מונע מבית ומבחוץ ואין רע יורד מלמעלה⁸³ כלל

现在，借着对 ה' 之妥拉的喜悦与愉悦这一层面，人便能除去一切内在与外在的阻碍；任何恶都绝不会从上而降。

借着对妥拉的喜悦与愉悦，一切内在和外在的障碍都会被除去。既然恶不会从上而降，一个与这更高愉悦相连的人便受到保护，不受伤害；《Tanya》（תניא）的《Iggeres HaKodesh》（אגרת הקודש）第11章解释说，一切从上来都是善；只是因为超出我们的理解，才显得像是恶。

משא"כ כשאין לו בחי' השעשועים הנ"ל⁸⁴ עליו נאמר ויהי מקץ שנתים ימים⁸⁵

但一个人若没有上述喜悦这一层面，经上论到他时说：“过了两个完整的年头（שנתים ימים，shenasayim yamim）。”

现在，本文开头的经句便得到解释。一个人若缺少对妥拉的这种喜悦，“过了两个完整的年头”这句经文便适用于他。

פי' שבחי' שנתים ימים שהם בחי' יום יום בחי' השעשועים הנ"ל הם אצלו בקץ ותכלית⁸⁶ כלומר שאין לו בחי' הנ"ל בעסק התורה ואז ופרעה חולם.

这就是说，“两年的日子”这一层面，也就是“日，日”这一层面、上述喜悦这一层面，对他而言已经到了尽头与极限；换言之，他研习妥拉时没有上述层面。于是，“法老作梦”（חולם，cholem）[cholem 也是一种元音符号的名称，它写作字母上方的一个点]。

“שנתים ימים”（שנתים ימים，shenasayim yamim），字面意思是“日子的两年”，暗示妥拉喜悦中重复的“日，日”；对这样的人而言，这喜悦已告终（מקץ，miketz），也就是说，他研习妥拉时缺少这种喜悦。接着便是“法老作梦”：表示作梦的词 חולם（cholem），也是一种元音符号的名称，它写作字母上方的一个点。

פי' אע"פ [אף על פי] שיש לו בחי' פרעה שהוא בחי' התגלות אלקות ע"י התפלה אעפ"כ [אף על פי כן] אינו בבחי' טעמים שהם בחי' הנגון ושעשועים הנ"ל כ"א בבחי' נקודה ברישי אתון

这就是说：尽管他具有法老这一层面，也就是借着祈祷而显现 אלקות 的层面，然而这并不处于音调（טעמים，ta'amim）这一层面；音调是前述旋律与愉悦的层面，而这里仅处于「字母顶端的一点」这一层面，

这样的人仍有一个「法老」——在祈祷中显现的 אלקות。但其中缺少音调（טעמים），也就是托拉的旋律与愉悦；它只像一种圆点元音符号（חולם，cholem），是位于字母上方的一点。

כי הנפש מלאה אותיות ואור ה' שמאיר בה הוא בחי' נקודה קטנה בראשו לבד שמתנוצץ בשכלו הארת והמשכת אלקות אבל אינה מלובשת בתוכו כ"א בבחי' מקיף עליו:

因为灵魂充满了字母，而照耀在其中的 ה' 之光，只呈现为位于其顶端的一小点：אלקות 的光照与引降在他的理智中闪现；然而，这光并未包裹在他里面，只是以环绕他的方式存在（מקיף，makif）。

灵魂充满了「字母」，也就是它的思想与机能；ה' 的光只像字母上方的一小点那样触及它，如同在理智中闪现的一点光。这光并未成为这个人自身的一部分，而是从外部环绕着他（מקיף）。

母牛与慈爱之线

8 והנה עומד על היאור.⁸⁷ שממנו ג"כ נמשך בחי' המשכה לשבע פרות הטובות⁸⁸ שהם ז' מדות אהבה

ויראה וכו' הטבעי' [הטבעיים]

“看哪，他站在河（היאור, ye' or）旁。”从这河中也有流注，引向七头好母牛；它们就是七种属性，即爱与敬畏等天然的[情感]，

在法老的梦中，他站在河边，这河就是尼罗河。河象征从上而来的流注，也滋养七头好母牛，即爱与敬畏等七种情感属性的天然形态。

שיהיה אחר התפלה מחמת זה בסור מרע ועשה טוב.⁸⁹

使人在祷告之后，因着这一点而“远离恶，行善”。

这些天然情感在祷告中被激发，随后便引导人“远离恶，行善”。

אך אחר זה הנה שבע פרות אחרות⁹⁰ כו'. ותאכלנה כו'.⁹¹ ולא נודע כו'.⁹² שבערך זמן רב אחר התפלה יוכל להתעורר מדות ותאוות גשמיות ומשכחות לגמרי את מדות הטובות אהוי"ר [אהבה ויראה] כו' שבשעת התפלה.

但在此之后，“看哪，又有七头别的母牛”……“她们吃了”……“却无人察觉”……因为祷告过了很久以后，肉体的属性和欲望可能被激发起来，使[他]把祷告时的爱与敬畏等美好属性全然忘却。

但随后梦中出现了七头别的母牛：坏母牛吃掉了好母牛，却没有人察觉她们已经吃掉了好母牛。同样，祷告过了一段时间，肉体的欲望可能会生起，把人在祷告时感受到的爱与敬畏完全抹去。

משא"כ בבחי' הטעמים שהם בחי' שירה וזמרה הנ"ל. ע"ז אמרו (ע"ז [עבודה זרה] ג) כל העוסק בתורה בלילה⁹³ חוט של חסד נמשך עליו ביום שנאמר יומם יצוה⁹⁴ ה' חסדו⁹⁵ ובלילה שירה עמי

然而，音调（טעמים, ta' amim）这一层面并非如此；它们就是上文所说的歌唱与旋律。关于此，他们说（Avodah Zarah 3）：“凡夜间研习妥拉的人，白日便有一条慈爱之线牵引到他身上，因为经上说：‘白日，הוי' (Havayah) 命令祂的慈爱；夜间，祂的歌与我同在。’”

妥拉的音调，也就是妥拉的歌声，并不会发生这种情形。塔木德说，凡夜间研习妥拉的人，白日便有一条慈爱之线牵引到他身上；这句话出自经文：“白日，Havayah命令祂的慈爱；夜间，祂的歌与我同在。” Likkutei Torah (לקוטי תורה) 《Korach》篇回引本篇maamar，以解释这条“慈爱之线”。

שחוט של חסד ואהבה עליונה באה עליו מלמעלה אהבה חדשה יותר מכדי טבעו של נפש אלקות
לדבקה בו ית' בחי' אהבה בתענוגים

[这意味着]，一条慈爱与超然之爱的线从上而来，临到他身上；这是一种新的爱，超越源于ה'的灵魂（נפש האלקית, nefesh Elohis）的天然本性，使它依恋于祂，愿祂受称颂；这属于充满愉悦的爱；

这条“慈爱之线”是从上而来的新而超然之爱，超过源于ה'的灵魂的天然之爱；这是带着愉悦、使灵魂依恋于ה'的爱。

ומשם נמשך יאור והמשכה לבחי' נקודה ברישי אתון שהיאור הוא עומד על החולם וממשיך עליו
הארה רבה ועצומה שלא יהיו פרות הרעות כלל כי אין רע יורד מלמעלה כו':

从那里，河流与流注被引向“字母顶端的一点”这一层面；因为河流位于元音点（החולם, cholem）之上，并向其引来浩大而强盛的光照，使坏母牛根本不会出现，因为“恶不会从上而降”，等等。

从这种爱，河流向下流至字母上方的一点，也就是心智中的אלקות火花。河流位于元音点之上，并赐给它极大的力量，因此坏母牛根本不能生起，因为恶不会从上而降。

在阿沃达中

使自己“在众人面前如尘土”：谦卑——甚至包括苦难所带来的谦卑——能揭开灵魂隐藏的光。学习托拉，不仅要把它视为生命与保护的源头，也要以它为乐，因为它是ה'自身的愉悦；这种喜悦会引来自上而下的爱，使祈祷中的爱与敬畏不被一天中的欲望吞噬。

讨论问题

1. פרעה与העפר之间的字母游戏，如何把谦卑与揭开隐藏的神圣性联系起来？
2. 按照本文的解释，若苦难不是惩罚，它的目的是什么？
3. 为什么托拉的一条律例胜过所有更高的世界？还有什么比这更高？
4. 大卫称托拉为“歌曲”时，究竟缺少了什么？他当时为何需要这样的赞美？
5. 祈祷所激发的爱与敬畏，同托拉之歌所引下的“慈爱之线”有什么区别？

出处与参考资料

注释

第1段

1 ויהי מקץ

这条注释请读者参阅本卷前文所刊载的雷贝关于本篇 maamar 的来源注释，以了解更多相关出处。

KEHOT 注释

ראה לעיל בציונים לכ"ק אדמו"ר זי"ע. הגהות באוה"ת כרך ה תתקעג, ב. קיצורים בכרך ו תתש, א (ושם מציין שהמאמר זה משנת תקנ"ח. וראה בסו"ס מאמרי אדה"ז הקצרים ע' תר"ו). ראה פלח הרמון פרשתנו קה, א.

2 ויהי מקץ

《妥拉》记载，酒政长复职两年后，法老梦见自己站在尼罗河边。该篇末尾将这节经文读作灵魂的图景：“两天的日子”是妥拉的愉悦；“法老作梦”是仅在灵魂上方盘旋的源于 ה' 的光；河流则是由上而来的流注。（背景：《Steinsaltz Tanakh》）

בראשית מ"א:1 Genesis 41:1

וַיְהִי מִקֵּץ שְׁנָתַיִם יָמִים וּפְרֹעָה חֹלֵם וְהֵנָּה עֹמֵד עַל-הַיָּאֹר:

And it came to pass at the end of two full years, that Pharaoh dreamed: and, behold, he stood by the river.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

בראשית מא, א.

3 《Ruth》(רות) 的叙述者讲述了以色列的一项古老习俗：为确认赎回或交换，一人脱下鞋来交给另一人；较近的赎业者让位给波阿兹时，便是这样做的。显然，לפנים (lefanim) 意为“从前”；该篇也将它读作“内部”：“这”——妥拉——在以色列之内。（背景：《Steinsaltz Tanakh》）

רות ד':7 Ruth 4:7

וְזֹאת לְפָנִים בְּיִשְׂרָאֵל עַל-הַגָּאֵלָה וְעַל-הַתְּמוּנָה לָקִים כְּלִדְבָר שֶׁלֹּא אִישׁ יַעֲלוּ וְיִתְּנוּ לְרֵעֵהוּ וְזֹאת הַתְּעוּדָה בְּיִשְׂרָאֵל:

Now this was the custom in former time in Israel concerning redeeming and concerning exchanging, to confirm all things: a man drew off his shoe, and gave it to his neighbour; and this was the attestation in Israel.—

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

4 ואין זאת אלא תורה

塔木德解释，“这就是妥拉”中的“这”一词指的就是妥拉本身。阿尔特雷贝 (אדמו"ר הזקן) 借此指出，以色列中的“这”就是活在每个灵魂中的妥拉。

עבודה זרה ב' ב'ז'—7 Avodah Zarah 2b:6

כלום יש בכם מגיד זאת? שְׁנֵאֲמַר: "מִי בָכֶם יִגִּיד זֹאת", וְאֵין "זֹאת" אֵלָא תוֹרָה, שְׁנֵאֲמַר: "וְזֹאת הַתּוֹרָה אֲשֶׁר שָׁם מִשָּׁה". מִיֵּד יָצְאוּ בַּפִּי נִפְשׁ. יָצְאת מַלְכוּת רומי, וְנִכְנְסָה מַלְכוּת פָּרַס אַחֲרֶיהָ. מֵאִי טַעֲמָא? דְּהָא חֲשִׁיבָא בְּתֵרָה. וּמַגְלֵן? דְּכֵתִיב: "וְאָרוּ חֵינוֹא אַחֲרֵי תַנְיָנָא דְּמִיָּא לְדָב", וְתַנִּי רַב יוֹסֵף: אֵלּוּ פְּרָסִיִּים, שְׁאוּקְלִין וְשׁוֹתִין קְדוֹב, וּמְסוּרֵּבִין [בְּשָׂר] קְדוֹב, וּמַגְדִּלִין שְׁעָר קְדוֹב, וְאֵין לָהֶם מְנוּחָה קְדוֹב.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

Zohar III, 81b זח"ג פא, ב

KEHOT 注释

ע"ז ב, ב. זח"ג פא, ב. ראה אגה"ק סי' ז. בלקו"ת נצבים מו, א מציין לכאן ולכמה מקומות בענין פנימיות וחיצוניות.

5 שקוב"ה סתים וגליא

《Zohar》(זהר) 教导说，三个层面彼此相系：קב"ה (Kudsha Brich Hu, 意为「圣者，愿祂受颂赞」、妥拉和以色列；每一者都既隐藏又显露。阿尔特雷贝 (אדמו"ר הזקן) 将此应用于灵魂的内在层面 (פנימיות, pnimiyus) 和外层面 (חיצוניות, chitzoniyus)。

Zohar III, 73a זח"ג עג, א

Zohar II, 227b זח"ב רכז, ב

KEHOT 注释

זח"ג עג, א. זח"ב רכז, ב. ובכ"מ. ראה לקו"ת פנחס עה, ד. תבא מב, א. נצבים מט, ב. ר"ה סב, ד. תו"ח בראשית ה, א.

6 שו"ה סתים — מושג ונראה לעין

这份手稿补充说，隐藏的层面无法被肉眼把握或看见；没有任何人缺少这一内在层面，只是它无法被把握或看见。

KEHOT 注释

בבוכ 633 גוסף: מושג ונראה לעיני בשר ואין לך אדם שאין לו בחי' זו בחי' פנימיות שאינו מושג ונראה: לעין.

7 שו"ה לעין — אהו"ר כו'

这份手稿补充说，灵魂中隐藏与显露的这两个层面称为以色列和雅各。

KEHOT 注释

בבוכ 633 גוסף: וב' בחי' אלו הם הנק' ישראל ויעקב הלכך: כמו.

8 טנת"א בתורה

Or HaTorah 讨论了本段所引入的 Torah 文本四个组成部分: ta'amim, nekudos, tagin 和 losiyos.

KEHOT 注释

פרדס שער האותיות פ"ג. ושער הנקודות פ"ו, ושער הטעמים פ"ה. ראה אוה"ת וארא כרך ז ע' ב'תקנח, וע' ב'תקעב.

9 טנת"א . . בנפש האלקית

这条注释指出, ta'amim, nekudos, tagin 和 losiyos 与源于 ה' 的灵魂各层面之间的对应关系，在那里有所解释。

KEHOT 注释

נבאר באוה"ת שה"ש ע' תשלה ואילך. ראה לקו"ת ברכה צד, א.

10 ולכן כמו שיש טנת"א . . כדלקמן

在这份手稿中，将 Torah 的四个组成部分与灵魂层面作比较的句子放在括号里，作为旁注。

KEHOT 注释

בבוכ 1824 בא בסוגרים (#).

ת"ז בהקדמה בתחלתה. תי' כב. תי' ע (קלא, א). ראה לעיל יג. ב.

19 מי יעלה לנו השמימה ר"ת מילה וס"ת הוי"ה

《Tikkunei Zohar (תיקוני זוהר)》指出，这节经文的首字母拼成割礼 (מילה, milah)，末字母则拼出הוי (Havayah)。阿尔特雷贝 (אדמו"ר הקו"ק) 由此引出，割礼先于אלקות的显露。

Tikkunei Zohar 131a:1'א:א א"ל

... כל מלאכי חבלה ומקשררגיו דלא יקרבו לגביה בגין דשמא דיהויה"ה
 שריא עליה דתשבת לקה באליו תבין מי יצלח לגו השמירה, ראשי
 תיבות מיל"ה, וסופי תיבות יהויה"ה, בשמירה סליק לעילא נשמתיא,
 ויבההוא זמנא יתקיים בקה (שם כח ז) וראו כל עמי הארץ כי שם יהויה"ה
 נקרא עליה ונראו ממנה, וכמא דאיהו מקבל עליה כל פקודיו דעשה,
 בדחילו ורחימו, הכי אמליכין לקה לעילא חגילין ומשרגין, על אלין
 עלמינן דתקין לקה קודשא בריך הוא ...

Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain)

20 **אני ה' לא שנית**

⌋借玛拉基 (מלאכי) 说：“因为我，**ה'**，没有改变；你们雅各 (יעקב) 的子孙也没有断绝”：**ה'** 是永恒的，祂与以色列的联结长存。这篇maamar将“我，**ה'**，没有改变”作为深入默想**ה'**不变本质的内容。(背景资料：Steinsaltz Tanakh)

Malachi 3:6 מלאכי ג' ו'

פִּי אֲנִי ה' לֹא שְׁנִיתִי וְאַתֶּם בְּנֵי־יַעֲקֹב לֹא כְלִיתֶם:

For I the L-RD change not; and ye, O sons of Jacob, are not consumed.

Migra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

21 עונותיכם מבדילים

先知告诉那些禁食未蒙应允的人，**ה**的手并非短得不能施救：“你们的罪孽使你们与你们的**ה**隔绝。”这篇maamar称此为上方的屏障，是割礼所除去的包皮在上方对应物。

（背景资料：Steinsaltz Tanakh）

Isaiah 59:2'ט:ב'

כִּי אִם-עֲוֹנוֹתֵיכֶם הָיוּ מִבְּדָלִים בֵּינְכֶם לְבֵין אֱלֹהֵיכֶם וְחַטָּאוֹתֵיכֶם הִקְטִירוּ
פָּנִים מִפָּנֶי מַשְׁמוֹעַ:

But your iniquities have separated Between you and your
G-d, And your sins have hid His face from you, That He will
not hear.

Migra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

22 **ומלתם את ערלת לבבכם**

摩西 (משה) 告诉以色列：“割除你们心上的包皮，不要再硬着颈项”：除去阻塞心灵之物。这是肉身割礼在内在层面的对应。（背景资料：Steinsaltz Tanakh）

Deuteronomy 10:16 דברים י"ט"ז

ומלתם את ערלת לבבכם וערפכם לא תקשו עוד:

Circumcise therefore the foreskin of your heart, and be no more stiffnecked.

Migra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

דברים י, טז.

23 פני אריה פני שור

以西结 (יחזקאל) 描述战车异象中每个活物的四个面貌：右边是人和狮子，左边是牛，另有鹰。这篇maamar将狮子和牛对应于自然之爱与敬畏。(背景资料: Steinsaltz Tanakh)

Ezekiel 1:10'א':י"ז

וידמות פניהם פני אדם ופני אריה אליהם יין לארבעתם ופני שור
מהשואל לארבעתן ופני נשר לארבעתן:

As for the likeness of their faces, they had the face of a man; and they four had the face of a lion on the right side; and they four had the face of an ox on the left side; they four had also the face of an eagle.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

24 以西结在迦巴鲁河边的被掳者中间，看见一道来自北方的狂风、一大片云，以及闪烁的火；火的四周有辉光（נוגה, nogah），火中显出一种仿佛 חשמל（chashmal，即无法另行命名的光辉）的东西。在卡巴拉中，风、云和火是三种不洁的外壳（קליפות, kelipos），而那辉光是辉光外壳（קליפת נוגה, kelipas nogah）；其中的 חשמל 是神圣性，活物则从中显现。（背景资料：Steinsaltz Tanakh）

Ezekiel 1:4' א' ד' 4:1

וַיֵּרָא וְהִנֵּה רִיחַ סַעְרָה בָּאָה מִן־הַצִּפּוֹן עִנּוּ גְדוֹל וְאֵשׁ מִתְּלַקְחַת וְנִגְהָלוּ סָבִיב וּמִתּוֹכָהּ כַּעֲשֵׂן הַחֲשֵׁמֶל מִתּוֹךְ הָאֵשׁ:

And I looked, and, behold, a stormy wind came out of the north, a great cloud, with a fire flashing up, so that a brightness was round about it; and out of the midst thereof as the colour of electrum, out of the midst of the fire.

Migra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

在那里, Alter Rebbe 解释说, חשמל 是来自 Binah 外在层面的一件衣服, 它环绕小面相与女性一方的情感属性, 使外在力量无法从中汲取; 他又将它解作在 Binah 根源处的 חשך (chash, “静默”), 以及穿上这些属性时的 מל (mal, “发言”), 正如寓言包裹着它所表达的含义。

KEHOT 注释

ראה לעיל יב, ד.

26 | **מַתּוֹכָה דְּמוּת ד' חַיּוֹת**

从其中显出了四个活物的形象。这些活物只有在 **חשמל** 之后才显现。

Ezekiel 1:5'א'ה'5:1

וּמִתּוֹכָהּ דָּמוֹת אַרְבַּע חַיּוֹת וְזֶה מֵרֵאשִׁיתָן דָּמוֹת אָדָם לְהִנֵּה:

And out of the midst thereof came the likeness of four living creatures. And this was their appearance: they had the likeness of a man.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

27 וּנְפֹשֵׁי כַּעֲפֹר לֹכֵל תִּהְיֶה

拉比纳之子马尔（מר בריה דרבנא）的个人祈祷文，如今在站立祈祷（עמידה, Amidah）结束时诵念：“愿我的灵魂对咒

骂我的人保持沉默，愿我的灵魂对众人如尘土一般。”这是谦卑的教诲，能使灵魂显露出来。

ברכות י"ז א:ד' 17a:4 Berakhot

מִרְבִּיָּה דְרַבִּינָא כִּי הָהּ מְסִיִּים אָלוֹתֶיהָ אָמַר הָכִי: "אֱלֹקִי, נְצוּר לְשׁוֹנִי מִרְעָה וְשִׁפְתוֹתַי מִדְּבַר מִרְמָה, וְלִמְקַלְלִי נִפְשִׁי תְדוּם, וְנִפְשִׁי כְּעֶסֶר לְכָל תַּהֲלָה. פֶּתַח לְבִי בְתוֹרַתְךָ, וּבִמְצוֹתֶיךָ תִּרְדּוּף נִפְשִׁי. וְתַצִּילֵנִי מִכָּפֶר רָע, מִיַּצָּר תִּרְעֶה, וּמֵאִשָּׁה רָעָה, וּמִכָּל רָעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לְבָא בְעוֹלָם. וְכָל הַחוֹשְׁבִּים עָלַי רָעָה מִתְרָה הִפֵּר עֲצָתָם וְקַלְקַל מַחֲשַׁבוֹתָם. יְהִי לְרַצּוֹן אִמְרֵי כִּי וְהִגִּיוֹן לְבִי לְפָנֶיךָ ה' צוּרִי וְגֹאֲלִי".

Mar b. Kabina used to add at the conclusion of his prayer : O my G-d ! (Guard my tongue from evil and my lips from speaking guile ; and to such as curse me let my soul be dumb, yea, let my soul be unto all as the dust. Open my heart to Thy Torah, and let my soul pursue Thy commandments. And do Thou deliver me from mishap, from the evil impulse, and from an evil woman and all evil which breaks forth to come upon the world. ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 注释

סיום תפילת שמו"ע. ברכות יז, א.

28

פרעה אותיות העפ"ר

注释指向这部卡巴拉词典中有关法老的词条，其中讨论了
פרעה 与 העפר 的字母文字游戏。

KEHOT 注释

ערכי הכינויים לבסה"ד ערך פרעה. וראה תו"ח כאן ריט, ב: "והוא שע"י עוצם השפלות כעפר לכל נגלה אוצר של יראת שמים הפנימי שמפני זה נקי כנ"י בשם אשה יראת ה'."

29

אשה יראת ה'

在《才德的妇人》这首诗的结尾：“恩典虚假，美容徒然；敬畏 ה' 的妇人，必得称赞。”本篇maamar将“敬畏 ה' 的妇人”应用于以色列会众；她的珍宝是敬畏天。（背景：Steinsaltz Tanakh）

משלי ל"א:ל"ו 31:30 Proverbs

שָׁקֶר הָיָה וְהָיָה יָפִי אִשָּׁה יִרְאֵת ה' הִיא תִתְהַלָּל:

Grace is deceitful, and beauty is vain; But a woman that feareth the L-RD, she shall be praised.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

משלי לא, ל.

30

אוצר של יראת שמים

塔木德（תלמוד）说，קבי"ה (Kudsha Brich Hu, 意为「圣者，愿祂受颂赞」) 的宝库中，只有一件宝藏：敬畏天。这里，这件宝藏隐藏在灵魂之中，并通过谦卑而显露出来。

ברכות ל"ג ב:כ"ד 33b:24 Berakhot

אִשׁוּ יִרְאֵת שָׁמַיִם מִלֵּתָא זֹוֹרְתָא הִיא? וְהָאֵמַר רַבִּי חֲנִינָא מְשׁוּם רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחִי: אֵין לוֹ לְהַקְדֹּשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּבֵית גָּזְזִי אֶלָּא אוֹצֵר שֶׁל יִרְאֵת שָׁמַיִם, שְׁנֶאֱמַר "יִרְאֵת ה' הִיא אוֹצֵר".

Is, then, the fear of Heaven a small thing? Lo, R. Hannina has said in the name of R. Simeon b. Johai : The Holy One, blessed be He, has in His treasury nothing but the store of

ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עומד על היאור

heavenly fear; as it is said, "And the fear of the L-rd which is His treasure" (Is. xxxiii. 6) !

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

KEHOT 注释

ברכות לג, ב.

31

ועי' ילקוט

注释指向 Rebbe 一篇与 Nebuchadnezzar 获得奖赏的故事有关的讲话。

KEHOT 注释

שמעוני, מלכים רמז רמז. וראה לקו"ש חט"ו ע' 279.

32

ואין לך אדם מישראל שלא כיבד המקום בכך

注释指向 Maimonides 的《Epistle on Forced Conversion》，以此作为“每个犹太人至少曾如此尊 ה'为大”这一说法的平行论述。

KEHOT 注释

ראה אגרת השמד להרמב"ם פ"ג.

33

“人心中一次的责惩，胜过许多次鞭打。”这句话支持这样一种看法：苦难临到，是为了从内心使人谦卑。

ברכות ז' א:כ"ב 7a:22 Berakhot

וְאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן מְשׁוּם רַבִּי יוֹסִי: טוֹבָה מִרְדּוֹת אַחַת בְּלִבּוֹ שֶׁל אָדָם יוֹתֵר מִכַּפָּה מִלִּקְוִיּוֹת. שְׁנֶאֱמַר: "וְיִרְדָּפָה אֶת מֵאֲהָבֶיהָ וְגו' וְאָמְרָה אֵלֶיהָ וְאִשׁוּבָה אֶל אִישִׁי הָרָאוּשׁוֹן כִּי טוֹב לִי אִזְּ מֵעַתָּה". וְרִישׁ לְקִישׁ אָמַר, יוֹתֵר מִמָּאָה מִלִּקְוִיּוֹת, שְׁנֶאֱמַר: "תַּחַת גְּעָרָה בְּמִבִּין מִהֲכֹת קִסְלִי מֵאָה".

Further said R. Johanan in the name of R. Jose : One chastisement in the heart of a man is better than many lashes ; as it is said, "And she shall run after her lovers, but she shall not overtake them, and she shall seek them, but shall not find them ; then shall she say [in her heart], I will go and return to my first husband ; for then was it better with me than now" (Hos. ii. 9). R. Simeon b. Lakish said : It ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

34

והנה בתורה יש בחי' טנת"א

注释说，《Or HaTorah》引用了这里的一段文字，并详细解释了 טעמים、元音符号（נקודות, nekudos）、字母冠饰（תגין, tagin）和字母（אותיות, osiyos）这四个组成部分。

KEHOT 注释

קטע מכאן מובא באוה"ת שמות כרך ז ע' ב'תקעב ושם נתבאר בארוכה בענין טנת"א. וראה גם ברכה ע' א'תתג. ראה בהמשך זאת חנוכת המזבח תר"מ סעי' כא. [סה"מ תר"מ ע' עט]. באוה"ת שם מצוין: "ועיין באגה"ק סי' לו ד"ה דוד זמירות קרית להו, ובלקו"ת בד"ה ואהי אצלו אמן פ"ג [פ' במדבר] ובהביאור פ"ד."

35

ובחי' טעמים שבתורה שבע"פ

注释指向《Or HaTorah》，以说明 Torah 的 טעמים 与口传律法相对应。

KEHOT 注释

ראה באוה"ת שמות שם ע' ב'תקעב. פ' וזאת הברכה ע' א'תתנח.

36

诗篇作者远离圣殿，渴慕 ה', 他说：“白日， ה' 命定祂的慈爱；夜间， 祂的歌与我同在，是向我生命之 ה' 所作的祷告。”显然，“祂的歌”是他向 ה' 所唱的祷告之歌。本篇maamar则

将它解读为 ה' 自己的歌，并将其认作托拉的旋律音调（טעמים, ta'amim）。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 42:9 ט"ז:ט' תהילים

יוֹמָם וַיִּצְוֶה ה' חֲסִדוֹ וּבַלַּיְלָה שִׁירָה עָמִי תַפְלָה לְאֵל חַיִּי:

By day the L-RD will command His lovingkindness, and in the night His song shall be with me, even a prayer unto the G-d of my life.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

- 37 诗篇作者说：“你的律例，在我寄居之处成为我的歌。”即使他像异乡客一样远离家园，律法仍是他的喜乐。塔木德责备大卫把托拉称作“歌”，本篇maamar则问：律法怎么会是歌呢？（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 119:54 ט"ז:ט' תהילים

זְמֵרוֹת הַיּוֹדִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרֵי:

Thy statutes have been my songs in the house of my pilgrimage.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

- 38 למה נענש דוד על שקרא לד"ת זמירות

在那里，Alter Rebbe 解释说，David 受到惩罚，是因为他所称赞的“全世界在 Torah 的一个细节面前都归于无有”这一特质，只属于 ה' 思想深处的“背面”；内在的 תורה 与无限之光完全合一，在无限之光面前，世界不过是无有，因此根本不能因它赋予世界生命而受到赞美。

סוטה ל"ד Sotah 34א

KEHOT 注释

סוטה לד, א. וראה קו"א לתניא ד"ה דוד זמירות כו'. ובליקוט פ"י ומ"מ לשם.

- 39 למה נענש דוד על שקרא לד"ת זמירות

拉瓦（רבא）教导说，大卫（דוד）在约柜被车载运时受到惩罚，是因为他把托拉的话称作“歌”：ה' 说：“托拉的话——经上写着‘你岂一转眼看它，它就不见了吗？’——你竟称它们为歌？”本篇maamar将说明，这番赞美欠缺了什么。

סוטה ל"ה Sotah 35a:21-22 א"כ-א"כ"ב

דָּרַש רְבָא: מַסְנֵי מַה נֶּעֱנַשׁ דָּוִד — מַסְנֵי שֶׁקָּרָא לְדַבְּרֵי תוֹרָה "זְמִירוֹת", שְׁנֵאמַר: "זְמִירוֹת הֵיוּ לִי חֻקֶּיךָ בְּבֵית מְגוּרֵי". אָמַר לוֹ הַקָּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא: דַּבְּרֵי תוֹרָה שֶׁכָּתוּב בָּהֶן "הִתְעִיף עֵינֶיךָ בּוֹ וְאֵינְנוּ", אֲתָה קוֹרָא אוֹתָן זְמִירוֹת?! תְּרִינִי מִכְשִׁילֶךָ בְּדָבָר שֶׁאֲפִילוֹ תִּינוּקוֹת שֶׁל בֵּית רַבָּן יוֹדְעִין אוֹתוֹ, דְּכַתִּיב: "וְלִבְנֵי קָהָת לֹא נָתַן כִּי עֲבַדְתָּ הַקֹּדֶשׁ וְגו'", וְאִיהוּ אֲתִיָּה בַּעֲגָלָתָא.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

- 40 גיטין ז

注释指向本篇 maamar 的一条脚注；该脚注讨论《Gittin》中“早些和晚些到学堂去”的建议。

KEHOT 注释

ע"א, וראה ד"ה הוי' לי בעוזרי תשי"ז (ס"ה"מ מלוקט-ב ע' נו) הערה 19.

- 41 马尔·乌克巴（מר עוקבא）因有人与他作对而烦扰，便问拉比埃拉扎尔（רבי אלעזר）是否该把他们交给官府处置；拉比埃拉扎尔回答说：“在 הוי'（Havayah）面前静默”：要早起晚归，在学堂中勤学，以居于他们之上；他们便会自行消亡。

这篇 maamar 将“在他们之上”（עליהם, aleihem）解作“高于他们”。

Gittin 7a:7 ט"ז:א גיטין

שְׁלַח לְקָה: קָא מַצְעָרִי לִי טוּבָא, וְלֹא מַצִּינָא דְאִיקוּם בְּהוּ. שְׁלַח לְקָה: "דוּם לְה' וְהִתְחַלֵּל לוֹ" — דוּם לְה', וְהוּא יִפְלֵם לָךְ תְּלָלִים תְּלָלִים; הַשָּׁפֵם וְהַעֲרֵב עֲלֵיךָ לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, וְהוּן קָלִין מֵאִילָנֶיךָ. הַדָּבָר נִצָּא מִפִּי רַבִּי אֱלֶעָזָר, וְנִתְּנִיהוּ לְגַבִּיבָא בַקּוּלָר.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

- 42 大卫在 ה' 将他从坑中提拔出来后赞美祂说：“许多事你行了，我的 אלהי，你的奇事和意念都为着我们；没有什么可与你相比；若我宣告并述说这些事，它们多得无法计数”：祂为我们所行的奇妙作为和筹划，数不胜数。这篇 maamar 将“宏大”（רבבות, rabbos）解作更高的世界，将“你的奇事”解作至高的奇妙，将“你的意念”解作通过妥拉传达给我们的至高智慧（חכמה, Chochmah）。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 40:6 ט"ז:ו' תהילים

רַבּוֹת עָשִׂיתָ אֲתָה ה' אֱלֹהֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחֲשַׁבְתֶּיךָ אֱלֹהֵינוּ אִין עָרַךְ אֱלֹהֵי אֲנִיָּה וְאֲדַבְרָה עִצְמוֹ מִסֶּפֶר:

Many things hast Thou done, O L-RD my G-d, even Thy wonderful works, and Thy thoughts toward us; there is none to be compared unto Thee! If I would declare and speak of them, they are more than can be told.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

- 43 Kehot 的注释为这些文字指向 Zohar, Vayigash 1:1-12:135.

ספר הזהר, ויגש א' א' י"ב:קל"ה Zohar, Vayigash 1:1-12:135

- 44 在被丈夫怀疑有不贞行为的妇人（סוטה, sotah）的仪式中，祭司（כהן, kohen）让她站在 הוי'（Havayah）面前，并揭开她的头发（ופרע, u'fara）。本篇maamar只取其词根“揭开”（פרע, pera），法老之名也包含这个词根。（背景：Steinsaltz Tanakh）

במדבר ה' י"ח Numbers 5:18

וְהַעֲמִיד הַכֹּהֵן אֶת־הָאִשָּׁה לִפְנֵי ה' וּפְרַע אֶת־רֹאשׁ הָאִשָּׁה וְנָתַן עַל־כַּפֶּיהָ אֶת מִנְחַת הַזִּכְרוֹן מִנְחַת קִנְיָאֵת הוּא וּבִיד הַכֹּהֵן יִהְיֶה מִי הַמָּרִים הַמֵּאָרְרִים:

And the priest shall set the woman before the L-RD, and let the hair of the woman's head go loose, and put the meal-offering of memorial in her hands, which is the meal-offering of jealousy; and the priest shall have in his hand the water of bitterness that causeth the curse.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

- 45 “骄傲来到，羞辱也来到；谦逊的人却有智慧”：谦逊的人多听少说，因而获得智慧。Maamar 将谦逊者（צנועים, tzenu'im，也有“隐藏者”之意）理解为隐藏之界；那里是智慧与记忆所在之处。（参照：Steinsaltz Tanakh）

משלי י"א ב' Proverbs 11:2

כָּאִי־זָדוֹן וְיִבָּא קָלוֹן וְאֶת־צְנוּעִים חֻכְמָה:

When pride cometh, then cometh shame; But with the lowly is wisdom.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

- 46 巴比伦王的书记官尼布甲尼撒（נְבוּכַדְנֶצַּר）看到一封写给希西家（חזקיהו）王的信，信中先向王问候，然后才提到“伟

大的 ה'；他便让人重写这封信，使 ה'排在前面，并追着信使跑了四步，要把信取回来。塔木德谈到 ה'因这几步而给他的奖赏。本篇 maamar 也提到 Yalkut (ילקוט)，说他跑了三步；并由此推知，每个犹太人都配得世间一切美好，因此苦难并非惩罚。

Sanhedrin 96a סנהדרין צ"ו א

第 3 段

47 פ'י רבות . . דהיינו עולמות עליונים

策马赫·策德克关于《诗篇》的注释《Yahel Or》引用《Zohar》在 Vayechi 的说法，将“许多” (rabbos) 解作“伟大而高超，超越一切”，例如“所多玛的呼声甚大”。这支持了将此处“许多”理解为伟大的上层世界。

KEHOT 注释

ביהל אור ע"פ זה ע' קנג מציין ע"ז: "ע' זח"א ויחי רמ"ז ע"פ רבות בנות מאי רבות גדולות עילאין ורברבין על כולא כו' ע"ש כמו זעקת סדום ועמורה כי רבה כמו גדלה .". ראה גם בלקו"ת צו יב, ד. אחרי כז, א מציין לכאן. מכאן מובא בד"ה כי תשא תרל"ח סעי' ז. סה"מ תרל"ח ע' סז. ושם מציין לעיין בלקו"ת שה"ש בד"ה ששים המה מ, ב. דשם נתבאר שענין הבריאה אינו עו"ע ח"ו.

48 שו"ה דהיינו — הגדולות ונוראות

这份手稿写作“伟大而令人敬畏的”，两个词前都带有定冠词；意思相同。

KEHOT 注释

בבויך 1824: הגדולות והנוראות.

49 שו"ה עשיה — רבות ושונות כמו שאמר

这份手稿写道：“许多而各不相同，直到它们在物质的 עשיה 这一层面形成；正如经文所说：‘凡 ה'所愿的，祂都成就了。’这是大卫王回答异端者的话：‘列国为何要说……。’”它将这几处经文更紧密地联系起来，视为对那些否认 ה' 临在于世界中的人的回应。

KEHOT 注释

בבויך 1824: רבות ושונות עד שנתהוו בבחי' עשי' גשמי' כמ"ש כל אשר חפץ ה' עשה שאמר דה"ה לתשובות המיני' למה יאמרו הגוים ...

50 “你行了许多事， ה', 我的 ה'; 你的奇事和你的意念都指向我们。” 本段将这句话的开头解释为宏大的诸世界下降，成为物质存在。

Psalms 40:6 תהילים מ"ו

רבות עשית אתה ה' אֱלֹהֵי נִפְלְאוֹתֶיךָ וּמַחְשְׁבֹתֶיךָ אֵלֵינוּ אֵין עֲרֵךְ אֱלֹהֵי אֲנִיָּה וְאֲדָבָרָה עֲצָמוּ מִסֵּפֶר:

Many things hast Thou done, O L-RD my G-d, even Thy wonderful works, and Thy thoughts toward us; there is none to be compared unto Thee! If I would declare and speak of them, they are more than can be told.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

51 למה יאמרו איה

Kehot 对这些文字所列的出处指引（其注释见下方）。

KEHOT 注释

בפסוק נוסף: ”הגוים”， ואולי נשמט מצד יראת העצנוז.

למה יאמרו איה אלקיהם

“列国为何说：‘他们的 ה'如今在哪里？’”——祂是不可见的；诗人回答说：“我们的 ה'在天上；凡祂所愿的，祂都行了。”文本将此处引为《诗篇》135（其中出现“凡 ה'所愿的，祂都行了”），并省略了“列国”。（语境：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 115:2 תהילים קט"ו ב'2

למה יאמרו הגוים איה-נא אלקיהם:

Wherefore should the nations say: 'Where is now their G-d?'

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

52 רם על כו'

“ ה'高于万国；祂的荣耀在诸天之上。”这句话描绘出 ה'似乎远离世界的情形。（语境：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 113:4 תהילים קי"ג ד'4

רם על-כל-גוים ה' על השמים כבודו:

The L-RD is high above all nations, His glory is above the heavens.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קיג, ד.

53 כל אשר חפץ ה' עשה

“凡 ה'所愿的，祂都行了：在天上、地上、海中以及一切深处。”祂掌管受造界的每一部分。这篇论述（מאמר，maamar）将这句话解读为： ה'的意愿一直延伸到物质存在之中。（语境：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 135:6 תהילים קל"ה ו'6

כל אֲשֶׁר-חָפֵץ ה' עָשָׂה בַשָּׁמַיִם וּבָאָרֶץ בַּיָּמִים וּכְלִי-תִמְנוֹת:

Whatsoever the L-RD pleased, that hath He done, In heaven and in earth, in the seas and in all deeps;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קלה, ו.

54 אורייתא מחכמה נפקת

《Zohar》（זהר）教导说，妥拉（תורה，Torah）源自智慧（חכמה，Chochmah）。阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）补充说，妥拉的本质是 ה'的意愿，而这意愿与祂为一。

Zohar II, 121a זח"ב קכא

KEHOT 注释

זח"ב קכא, א. וראה שם פה, א.

55 אורייתא מחכמה נפקת

此处《Zohar》也讲到，妥拉从上界的 חכמה 发出。

ספר הזהר, יתרו כ"א:שע"ח-22:389-21:378 Zohar, Yitro כ"ב:שפ"ט

According to R. Judah, “father” represents Wisdom (Hokhmah) and “mother” Understanding (Binah). Said R. Judah: ‘Both interpretations mean one and the same thing, for we have been taught that the Torah emanated from the Supernal Wisdom.’ R. Jose said that the Torah emanated from Understanding, for it says: “to perceive the words of understanding” and “forsake not the Torah of thy mother” .

第4段

57 מה שהוא מופלא . . שאין בו השגה כלל פלא עליון

注释指出，至高奇妙这一概念在该处有所阐释。

KEHOT 注释

ענין פלא נתבאר בביאור"ז להצ"צ כרך א ע' תקנז. וראה בספר הליקוטנים ממאמרי הצ"צ ערך פלא.

58 这是本篇 maamar 所解释的经文的续文。这里描述了无数递降的层次，其中没有任何一层能与 ה' 相比。

Psalms 40:6 תהילים מ"ו:

רבות עשית אלה ה' אלקי נפלאותיך ומחשבותיך אלינו אין ערך אליך
אגידה ואדברה עצמו מספר:

Many things hast Thou done, O L-RD my G-d, even Thy wonderful works, and Thy thoughts toward us; there is none to be compared unto Thee! If I would declare and speak of them, they are more than can be told.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

59 שו"ה מאד — בחי' משה מאד

这份手稿写作“极其、极其低下的层面”，进一步强调了递降所及之深。

KEHOT 注释

בבוכ' 1824: "בחי' משה מאד מאד."

60 书亚人比勒达（בלדד）回答约伯时，论及 ה' 说：“祂的军旅有数目吗？祂的光不照耀谁呢？”也就是说，祂的军旅无有穷尽。本篇 maamar 引用这句话，说明世界和众生有无穷无尽的种类。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Job 25:3 איוב כ"ה:ג

הינש מספר לגדודיו ועלימי לא יקום אורחיו:

Is there any number of His armies? And upon whom doth not His light arise?

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

61 在但以理（דניאל）的夜间异象中，亘古者坐着施行审判，火河在祂面前流过：“有千千服侍祂，万万侍立在祂面前。”maamar 说，这庞大的数目仅仅是一个军旅和一个殿室的数目。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Daniel 7:10 דניאל ז':י

נהר דר-נור נגד ונפק מן קדמוהי אלה אלפיו ושמשינה ורבו רבבו
קדמוהי יקומיו דיןא יתב וספרין פתיחו:

A fiery stream issued And came forth from before him; thousand thousands ministered unto him, And ten thousand times ten thousand stood before him; The judgment was set, And the books were opened.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

62 דכולא קמיה כלא ממש חשיב

The Zohar 教导说，一切在祂面前都被视为一无所有。阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）借此说明，最高与最低的层次在 ה' 面前是平等的。

Zohar, Introduction 20:188–22:199 ספר הזהר, הקדמה

כ"קפ"ח-כ"ב:קצ"ט

R. Simeon then opened his discourse on the precepts of the Torah. He said: ‘The precepts of the Torah which the Holy One has given to Israel are all laid down in the first chapter of Genesis in summary. In the Beginning G-d created. The remainder of this chapter is more in the style of the Ra’ yah Mehemnah than of the Zohar. This contains the first precept of all, to wit, the fear of the L-rd, as it is written: “The fear of the L-rd is the beginning of wisdom” (Ps. ...

The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain)

第5段

63 父亲劝儿子求取智慧：“珍视她（סלסלה, salseleha），她必使你升高；你拥抱她时，她必尊崇你。”显然，这个词意为珍视或培育；maamar 将它解读为像卷理头发（מסלסל, mesalsel）那样，把每一缕分开，如同妥拉律法的各项细节。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Proverbs 4:8 משלי ד':ח

סלסלה ותרומקך תכבדך כי תחבקנה:

Extol her, and she will exalt thee; She will bring thee to honour, when thou dost embrace her.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

64 在安息日之歌中，诗人惊叹道：“ה'啊，你的作为何其伟大！你的思念极其深奥。”我们所见显明了祂的伟大，而祂的思念深奥到我们无法领会。maamar 将这两句分别解读为：妥拉是诸世界的生命，以及妥拉是 ה' 自己的思念，后者更为崇高。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 92:6 תהילים צ"ב:ו

מה גדלו מעשיך ה' מאד עמקו מחשבותיך:

How great are Thy works, O L-RD! Thy thoughts are very deep.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

65 במקום שאתה מוצא גדולתו

拉比约哈难（יוחנן）教导说，经文每逢提到 ה' 的伟大，也会提到祂的谦卑。阿尔特·雷贝（אדמו"ר הזקן）将 ה' 在诸世界中的“伟大”解读为祂的谦卑。

Megillah 31a:12–13 מגילה ל"א א"י"ב-י"ג

אמר רבי יוחנן: כל מקום שאתה מוצא גבורתו של הקדוש ברוך הוא, אתה מוצא ענוותנותו. דבר זה כתוב בתורה, ושנוי בגביאים, ומשולש בכתובים. כתוב בתורה: "כי ה' אלקיכם הוא אלקי האלקים ואדוני האדונים", וכתוב בתורה: "עושה משפט יתום ואלמנה". שנוי בגביאים: "כה אמר ה' ונשא שוכן עד וקדוש וגו'", וכתוב בתורה: "וְאֵת דָּכָא וּשְׁפַל רוּחַ", משולש בכתובים, דְּכָתִיב: "סוּלוּ לְרוּכָב בְּעֶרְבוֹת בְּקָה שָׁמוּ", וְכָתִיב בְּתִרְיָה: "אֲבִי יְתוּמִים ...

Yohanan said: Wherever you find [mentioned in the Bible] the power of the Holy One, blessed be He, you also find his humility. This fact is stated in the Torah, repeated in the Prophets, and stated a third time in the [Sacred] Writings. It is written in the Torah, “For the L-rd your G-d, He is the G-d of gods and L-rd of lords,” and it says immediately afterwards, “He executes justice for the orphan and widow”

(Deuteronomy 10:17). It is repeated in the Prophets: “For thus said He who ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) · Daf Shevui (CC0)

KEHOT 注释

מגילה לא, א. וראה הערת כ"ק אדמו"ר זי"ע בספר המאמרים ת"ש ע' 40.
תש"ד ע' 210. לעיל טז, א במ"מ.

66

גדול הוי' ומהולל מאד

“凡至大，当受极大的赞美；祂的伟大不可测度。”这表
明，通常意义上的伟大无法描述祂。（背景：Steinsaltz
Tanakh）

Psalms 145:3 תהילים קמ"ה:ג

גדול ה' ומהלל מאד ולגדלתו אין חקר:

Great is the L-RD, and highly to be praised; And His great-
ness is unsearchable.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים קמה, ג.

67

כל אשר חפץ הוי"ה עשה בשמים ובארץ

“凡所愿的，祂都已成就，在天上和地上。”天上那些更
高的世界是祂的愿望，然而它们甚至比不上一条律法。（背
景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 135:6 תהילים קל"ה:ו

כל אשר חפץ ה' עשה בשמים ובארץ בימים וכל תהומות:

Whatsoever the L-RD pleased, that hath He done, In heaven
and in earth, in the seas and in all deeps;

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

68

智慧这样谈论自己：“智慧胜过珍珠，一切可欲之物都不能
与她相比。”maamar将这句话甚至应用于那些属于祂“愿
望”的更高世界。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Proverbs 8:11 משלי ח:י"א

כִּי־טוֹבָה חֲכָמָה מִפְּנִינִים וְכָל־חֲפָצִים לֹא יִשׁוּבָהָ:

For wisdom is better than rubies, And all things desirable are
not to be compared unto her.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

69

בתורת ה' חפצו

第一篇诗篇说：不随从恶人的人有福了，“惟喜爱祂的妥
拉，昼夜思想祂的妥拉。”maamar以这些话描述一个深思之
人：他渐渐渴望妥拉胜过一切。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 1:2 תהילים א:ב

כִּי אִם־בְּתוֹרַת ה' חֲפָצוֹ וּבְתוֹרָתוֹ יִהְיֶה יוֹמָם וּלְלֵילָה:

But his delight is in the law of the L-RD; and in His law doth
he meditate day and night.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

第 6 段

70

והיו כלא היו

这是俄巴底亚（עבדיה）针对以东的预言：你们怎样在我的
圣山上喝酒，列国也都要怎样喝酒，“他们必仿佛从未存在

יהיה מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עומד על היאור

过”。这描述了那些敌对圣洁者的彻底自我消融。

Obadiah 1:16 עובדיה א:ט"ז

כִּי כָאֲשֶׁר שָׁתִיתֶם עָלֵיהֶר קִדְשִׁי יִשְׁתּוּ כָל־הַגּוֹיִם תָּמִיד וְשָׁתוּ וְלָעוּ וְהָיוּ
כְּלֹא־הָיוּ:

For as ye have drunk upon My holy mountain, So shall all the
nations drink continually, Yea, they shall drink, and swallow
down, And shall be as though they had not been.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

71

וכמ"ש באדרא . . ותכלית הביורור הוא בעוה"ז כו'

从《Idra》谈到在这个世界中精炼火花的整段内容，在这一
手稿中没有出现。

KEHOT 注释

קטע זה ליתא בבוך 1824.

72

אלא על ששיבחהם

阿尔特·雷贝（אדמו"ר הוקן）在那里解释说，妥拉使一切世界
在它的某个细节面前皆归于无的这一特质，只属于祂思想深
处的“背面”；而内在的妥拉与无限之光为一，因此不应以
它赋予世界生命这一点来称颂它；这就是大卫受责备的缘
由。

Numbers 18:3 במדבר י"ח:ג

וְשָׁמְרוּ מִשְׁמֶרֶתְךָ וּמִשְׁמֶרֶת כְּלִי־הָאֵהָל אֶךְ אֶל־כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־הַמִּזְבֵּחַ לֹא
יִקְרְבוּ וְלֹא־יָמֻתוּ גַם־הֵם גַּם־אַתֶּם:

And they shall keep thy charge, and the charge of all the
Tent; only they shall not come nigh unto the holy furniture
and unto the altar, that they die not, neither they, nor ye.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

ראה קו"א ד"ה דוד זמירות (קס, א) ובליקוט פי' שם. סה"מ תרכ"ז (הוצאת
תש"ס) ע' רצד שמציין לכאן. בלקו"ת אמור לו, ב. במדבר יח, ג מצויין
לכאן בענין שירה. ראה באוה"ת פ' וישב כרך ה תתקנ, ב. אוה"ת נ"ך כרך ב
ע' תתקמא.

73

ואהיה אצלו אמון ואהיה שעשועים יום יום

智慧谈到创造：“我在祂身旁作一个受抚养的孩子（אמון，
amon）；我日日是在祂的喜悦，在祂面前时时嬉戏”；显然，
אמון指由祂抚养的孩子（或指技艺精湛的工匠），而托拉是祂
的喜悦。这篇 maamar 将 אמון 解作“奇妙”，并将重复的
“日，日”解作祂的奇妙作为和祂的思想。（语境：
Steinsaltz Tanakh）

Proverbs 8:30 משלי ח:ל'

וְאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שַׁעֲשׁוּעִים יוֹם יוֹם מִשְׁחַקְתָּ לִפְנֵי כְּבִלְעֶת:

Then I was by Him, as a nursling; And I was daily all delight,
Playing always before Him,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

74

ופי' במדרש (ב"ר פ"א) . . פלא העליון

米德拉什为 אמון 列出若干含义，如“导师”“被遮盖的”和
“隐藏的”。Kehot 的注释记载，此处引用的“奇妙”这一
读法，在这部米德拉什的印刷版本中并未见到。

Bereshit Rabbah 1:1 ראשית רבה א:א

רַבִּי הוֹשַׁעְיָה רַבָּה פָּתַח, (משלי ח, ל): "וְאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה
שַׁעֲשׁוּעִים יוֹם יוֹם וְגו' ". "אֲמוֹן ", פְּדָגוּג. "אֲמוֹן ", מְכֻסָּה.

第7段

השכם והערב עליהם

拉比埃拉扎尔（**רבי אלעזר**）给马尔·乌克巴（**מר עוקבא**）的建议；后者因对手而烦扰：“在 **ה'י** (Havayah) 面前静默”；在学堂里早起晚归，在托拉上胜过他们，他们便会自行灭亡。阿尔特·雷贝（**אדמו"ר הזקן**）将“早”解读为凭借托拉超越他们，将“晚”解读为谦卑。

גיתין 7a:7ד' א: א: גיטין

שָׁלַח לָקָה: קָא מַצְעָרִי לִי טוֹבָא, וְלֹא מַצְיֵנָא דְאִיקוּם בְּהוּ. שָׁלַח לָקָה: "דוּם לְה' וְהִתְחַלֵּל לֹ"ו" – דוּם לְה', וְהוּא יַפִּילֵם לְךָ תְּלִילִים תְּלִילִים; הַשֶּׁשֶׁם וְהַעֲרַב עֲלֵיהֶם לְבֵית הַמִּדְרָשׁ, וְהֵן כְּלִין מֵאִילֵיהֶן. הַדְּבָר נִצָּא מִפִּי רַבִּי אֱלֶעָזָר, וְהִתְנַהֵּוּ לִגְנוּבָא בְּקוּלָּר.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

78

נפשי כעפר לכל תהי לידום

在阿米达祈祷结束时所诵的祈祷文：“愿我的灵魂对咒诅我的人保持静默，愿我的灵魂对众人如尘土。”正是这种谦卑使人如大地一般。

ברכות י"ז א:ד' 17a:4 Berakhot

מִר בְּרִיָּה דְרַבִּינָא פִּי הָוָה מְסִינִים צְלוּתֵיהָ אָמַר הָכִי: "אֱלֹקִי, נְצוּר לְשׁוֹנִי מִרְעָ וּשְׁפֹתַי מִדְּבַר מְרָמָה, וְלִמְקַלְלֵי נַפְשִׁי תְדוּם, וְנַפְשִׁי כַּעֲפָר לְכָל תְּהִיָּה. פֶּתַח לִבִּי בְּתוֹרָתְךָ, וּבְמִצְוֹתֶיךָ תִּרְדּוּךְ נִפְשִׁי. וְתַצִּילֵנִי מִכָּפֹעַ רָע, מִיָּצָר הָרָע, וּמֵאִשָּׁה רָעָה, וּמִקַּל רְעוֹת הַמִּתְרַגְּשׁוֹת לְבֹא בְּעוֹלָם. וְכָל הַחוֹשְׁשִׁים עָלַי רָעָה מִתְּהִי הָפֵר עֲצָתָם וְתִקַּל מִחֻשְׁבוֹתָם. יִהְיֶה לְרַצּוֹן אִמְרֵי פִי וְתִגִּינוּ לִבִּי לִפְנֵיךָ ה' צוּרִי וְגוֹאֲלִי."

Mar b. Kabina used to add at the conclusion of his prayer : O my G-d ! (Guard my tongue from evil and my lips from speaking guile ; and to such as curse me let my soul be dumb, yea, let my soul be unto all as the dust. Open my heart to Thy Torah, and let my soul pursue Thy commandments. And do Thou deliver me from mishap, from the evil impulse, and from an evil woman and all evil which breaks forth to come upon the world. ...

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC) • Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain)

79

ה'借以以赛亚告诉以色列不要害怕：凡向你发怒的，都必蒙羞；“他们必归于无有，与你相争的人必灭亡。”一旦生命力被撤去，对手便不复存在。（背景：Steinsaltz Tanakh）

ישעיהו מ"א:י"א 41:11 Isaiah

הֵן יִבְשׁוּ וְיִקְלְמוּ כָּל הַנִּחְרָסִים בְּךָ יִהְיֶה כְּאֵין וַיֵּאבְדוּ אֲנָשֵׁי רִיבֶךָ:

Behold, all they that were incensed against thee Shall be ashamed and confounded; They that strove with thee Shall be as nothing, and shall perish.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

80

ובלילה שירה עמי

“夜间，祂的歌与我同在”：显然是诗篇作者向 ה' 唱出的祈祷之歌。阿尔特·雷贝将 שירו (shiro, 意为“祂的歌”) 解读为 ה' 自己对托拉的愉悦。（背景：Steinsaltz Tanakh）

תהילים מ"ב:ט' 42:9 Psalms

יוֹמָם וַיִּצְוֶה ה' חֲסֹדוֹ וּבַלֵּילָה שִׁירָה עָמִי תִפְלָה לְאֵל תִּהְיֶה:

”אָמוֹן ” מוֹצֵנֶנֶ. וְאֵית דָּאִמֶּר: ”אָמוֹן ” רַבְתָּא. ”אָמוֹן ” פִּדְגוּג – הִיד מָה דָּאָת אָמֶר (בַּמְדַּבֵּר יֵא, יב): ”כְּאֶשֶׁר יִשָּׂא הָאָמֶן אֶת הַיָּנֵק ”. ”אָמוֹן ” מְכֻסָּה – הִיד מָה דָּאָת אָמֶר (אִיכָה ד, ה): ”הָאָמֶנִים עָלֵי תוֹלַע חֲבָקוֹ אֲשַׁפְּתוֹת ”. ”אָמוֹן ” מוֹצֵנֶנ – הִיד מָה דָּאָת אָמֶר (אֶסְתֵּר ב, ז): ”וַיְהִי אָמֶן אֶת הַדָּסָה ”. אָמוֹן, רַבְתָּא – כִּמָּה דְתִימָא: (נְחוֹם ג, ח): ”הַתִּיטְבִּי מִנָּא אָמוֹן ”, וּמִתְרַגְּמִינִי: ”הָאֵת טַבָּא מֵאֲלֶכְסַנְדְּרִיָּא רַבְתָּא ...

Rabbi Hoshaya the Great began: “I was with Him as an amon, a delight day after day...” (Proverbs 8:30) – amon means a child’s caretaker, amon means covered, amon means hidden, and some say amon means greatness. Amon means a child’s caretaker, as it says: “As a caretaker [omen] carries a nursing child” (Numbers 11:12). Amon means covered, as it says: “Those covered [ha’ emunim] in scarlet...” (Lamentations 4:5). Amon means hidden, as it says: “He was omen Hadassa” (Esther 2:7). Amon means great, as it says: “Are you better than ...

Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA) • The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

KEHOT 注释

ראה הג"ה באוה"ת נ"ך כרך ב ע' תתקמא. ושם הלשון "ופי' במד"ר פ' בראשית פ"א אין מופלא נקרא מוחא סתימאה כי הוא ה' אמוֹן לכל האצ"י שהוא מבחי' פלא העליון ", ע"ש. ומצאתי בגוכתי"ק כ"ק מהר"ש בדפים בודדים (ואולי כבר נדפס?) וכתוב שם "בת"א פ' מקץ בד"ה ויהי מקץ השני פ' ואהי' אצלו אמוֹן, אמוֹן מופלא היינו בחי' פלא עליון, יום יום הם בחי' נפלאותיך ומחשבותיך, וצ"ע שבמד"ר פ' בראשית פ"א (כמו שנרשם שם) לא אמרו רק אמוֹן פדגוג אמוֹן מכוסה אמוֹן מוצנע, ולא הזכיר כלל אמוֹן מופלא, ואולי יש מדרש אחר שאמרו שם ג"כ אמוֹן מופלא, אך צ"ע על שנרשם ב"ר פ"א, ואולי יש איזה גירסא במדרש רבה בדפוס אחר, וראיתי בדפוס אמשטרדם שקלאו גם בדפוסים ישנים שעם פי' "ופי' נזה"ק ופי' יפ"ת, וגם בהחדשים שנדפסו עם הענפי' ובכולם לא נא' רק פדגוג מכוסה מוצנע, ואית דאמרי רבתא ."

75

שאינה יכולה להתלבש תוך עלמין

注释引述《Or HaTorah》说，无法进入诸世界的智慧是隐秘智慧，即智慧（**חכמה**, Chochmah）的隐秘层面（**חכמה סתימאה**, Chochmah Stima'ah）；而“你以智慧造了这一切”所指的是流溢界的智慧。

KEHOT 注释

באוה"ת נ"ך שם "הוא בחי' חכמה סתימאה ומ"ש כולם בחכמה עשית בחכמה יסד ארץ זהו חכמה דאצילות ."

76

תפול עליהם אימתה ופחד

在海之歌中，Moshe 和以色列唱到前往这片土地途中列国的遭遇：“惊恐与惧怕必临到他们……直到你的百姓经过。”这里描述，当托拉之光被引降下来时，敌对势力如何归于自我消融。（语境：Steinsaltz Tanakh）

שמות ט"ז:ט"ז 15:16 Exodus

תִּפֹּל עֲלֵיהֶם אִימָתָה וּפְחַד בְּגִדְלֵךְ וְרוּעָה יִדְמוּ כָאֶבֶן עַד-יַעֲבֹר עִמָּךְ ה' עַד-יַעֲבֹר עִמָּיִו קִנְיָתָ:

Terror and dread falleth upon them; By the greatness of Thine arm they are as still as a stone; Till Thy people pass over, O L-RD, Till the people pass over that Thou hast gotten.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) • JPS 1917 (Public Domain)

By day the L-RD will command His lovingkindness, and in the night His song shall be with me, even a prayer unto the G-d of my life.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

KEHOT 注释

תהלים מב, ט.

81 ואהיה אצלו כו' שעשועים

托拉日日都是 ה' 的喜悦。这里所说的喜悦，是人欢喜地学习时所分享的喜悦。

Proverbs 8:30 ח' ל: משה

ואהיה אצלו אמן ואהיה שעשועים יום יום משחקת לפניו בכל-עת:

Then I was by Him, as a nursling; And I was daily all delight, Playing always before Him,

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

82 “愿以色列因造他的主欢喜；愿锡安的子民因他们的王喜悦”，出自虔敬者所唱的一首赞美诗篇。此处引用这句话，是为了说明人研习托拉时所怀的喜悦——托拉正是 ה' 自己所喜悦的。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 149:2 ט:ב: תהילים

ישמח ישראל בעשיו בני-ציון וגילו במלכם:

Let Israel rejoice in his Maker; Let the children of Zion be joyful in their King.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

83 ואין רע יורד מלמעלה

米德拉什教导说，任何恶事都不会从上方降下。阿尔特·雷贝借此解释，为何对托拉的愉悦能消除一切伤害。

Bereshit Rabbah 51:3 ג:א: בראשית רבה

גפרית ואש הה"ד (תהלים יא) ימטר על רשעים פחים אש וגפרית וגו' פחים גומרים ומצדין אש וגפרית א"ר יודן מפני מה אדם מריח ריח גפרית ונפשו סולדת עליו למה שהיא יודעת שהיא נידונת בה לע"ל שנאמר מנת כוסם ר' ישמעאל בר נחמן משום ר' יונתן כפילי פיטרין לאחר המרחץ א"ר חנינא אין דבר רע יורד מלמעלה אתיבון והכתיב (תהלים קמח) אש וברד שלג וקטור אמר להם רוח סערה היא שהיא עושה דברו מילתא דר"ש בן לקיש פליגא אהא דא"ר חנינא בן פזי (דברים כח) יפתח ה' לך את אוצרו הטוב ...

“Brimstone and fire” – that is what is written: “He will rain upon the wicked burning coal [paḥim], fire and brimstone...” (Psalms 11:6). “Paḥim” – [this means both] coals and traps. “Fire and brimstone” – why is it that when a person smells brimstone his soul becomes unsettled? It is because it knows that it will be sentenced with it in the future, as it is stated: “[Fire and brimstone...] will be their lot [menat kosam]” (Psalms 11:6). Rabbi Yishmael bar Naḥman in the name of Rabbi Yonatan: Like a ...

Daat Bereshit Rabbah (Public Domain) · The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY)

KEHOT 注释

ב"ר נא, ה. אנה"ק סי' יא.

84 בחי' השעשועים הנ"ל

注释提示可参阅《Or HaTorah》中关于妥拉作为 ה' 之喜悦

的进一步讨论。

KEHOT 注释

ע' אה"ת פ' מקץ שלט, א.

85 ידיה מקץ שנתיים ימים

这是本文的开篇经文。“两年的日子”被解读为托拉“日、日”之愉悦的终结。

Genesis 41:1 א:א: בראשית

ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חלם והנה עמד על-היאור:

And it came to pass at the end of two full years, that Pharaoh dreamed: and, behold, he stood by the river.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

86 בקץ ותכלית

注释指向 Rebbe 的一篇谈话，其中讨论了这节经文里的“过了”一语。

KEHOT 注释

ראה שיחת ש"פ מקץ תשכ"ה.

第8段

87 והנה עומד על היאור

法老梦见自己站在河边。这里的“河”被解读为滋养灵魂情感流动。

Genesis 41:1 א:א: בראשית

ויהי מקץ שנתיים ימים ופרעה חלם והנה עמד על-היאור:

And it came to pass at the end of two full years, that Pharaoh dreamed: and, behold, he stood by the river.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

88 לשבע פרות הטובות

七头外形美好、肥壮的母牛从河中上来。它们代表祈祷时被激发的七种良善情感。

Genesis 41:2 ב:ב: בראשית

והנה מִי־הַיָּאֹר עֹלֹת שֶׁבַע פָּרוֹת קֹפֹת מֵרָאֵה וּבְרִיאַת בָּשָׂר וְתַרְעִינָה בָּאָחוּ:

And, behold, there came up out of the river seven kine, well-favoured and fat-fleshed; and they fed in the reed-grass.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

89 בסור מרע ועשה טוב

大卫 (דוד) 教导说：“转离恶行，行善；寻求和平，追求和平。”这描述了祈祷中良善的情感应当引导人采取的行为。（背景：Steinsaltz Tanakh）

Psalms 34:15 ט:ט: תהילים

סור מרע ועשה-טוב בקש שלום ורדפהו:

Depart from evil, and do good; Seek peace, and pursue it.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)
KEHOT 注释

תהלים מב, ט.

90

הנה שבע פרות אחרות

七头丑陋、瘦弱的母牛随后从尼罗河中上来。它们代表祈祷之后生起的肉体欲望。（背景：Steinsaltz Tanakh）

בראשית מ"א:ג Genesis 41:3

והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן-היאור רעות מראה ודקות בקשר ותעמדנה אצל הפרות עלישפת הניאר:

And, behold, seven other kine came up after them out of the river, ill favoured and lean-fleshed; and stood by the other kine upon the brink of the river.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

91

ותאכלנה כו'

丑陋的母牛吞吃了良善的母牛。因此，欲望可能吞噬祈祷中感受到的爱与敬畏（אהבה ויראה, ahavah v'yirah）。

בראשית מ"א:ד Genesis 41:4

ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקת הבשר את שבע הפרות יפת המראה והגריאות ויירקן פרעה:

And the ill-favoured and lean-fleshed kine did eat up the seven well-favoured and fat kine. So Pharaoh awoke.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

92

ולא נודע כו'

法老向约瑟（יוסף）讲述他的梦时补充说，瘦弱的母牛吃了肥壮的母牛，“却没有人察觉”它们吃过；它们看起来仍和从前一样难看。因此，良善的情感被抹去，了无痕迹。（背景：Steinsaltz Tanakh）

בראשית מ"א:כ"א Genesis 41:21

ותבאנה אליהן רעות כו' ולא נודע כי יאכלו אליהן רעות ומראיהן רע כאשר בתחלה ואי קץ:

And when they had eaten them up, it could not be known that they had eaten them; but they were still ill-favoured as at the beginning. So I awoke.

Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA) · JPS 1917 (Public Domain)

93

ע"ז אמרו . . כל העוסק בתורה בלילה

该段汇集了Zohar（זהר）和米德拉什关于“慈爱之线”的资料，并明确援引Torah Ohr（תורה אור）的maamar “Vayehi Miketz”，以解释白日有慈爱之线牵引到他身上的说法。

KEHOT 注释

בלקו"ת קרח נה, ב. באוה"ת בראשית כרך ד תשד, א. יהל אור ע' קסו. וראה שם ע' קסח. וע' תשכט. בענין חוט של חסד — מבואר באוה"ת נ"ך כרך א ע' קטו. כרך ב ע' תתנז. ד"ה וסוכה תהי' לצל סה"מ תרל"ב כרך ב ע' תקיט ואילך.

94

יומם יצוה ה' חסדו

“白日，הויי（Havayah）命定祂的慈爱；夜间，祂的歌与我同在”：塔木德据以阐述那一线慈爱的经文。夜间的“歌”指托拉的愉悦（תענוג, taanug）。（背景：Steinsaltz Tanakh）

תהילים מ"ב:ט' Psalms 42:9

יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי תפלה לאל חי:

By day the L-RD will command His lovingkindness, and in the night His song shall be with me, even a prayer unto the G-d of my life.

95

塔木德教导说，凡在夜间学习托拉的人，白日便有一线慈爱覆临于他。阿尔特雷贝（אדמו"ר הזקן）将此解读为：借着托拉之歌，一种超然之爱被引降下来。

עבודה זרה ג' ב:י"ד Avodah Zarah 3b:14

אמר רבי לוי: כל הפוסק מדברי תורה ועוסק בדברי שיחה מאכילין לו גחלי רתמים, שנאמר: "הקטפים מלוח עלי שיח ושרש רתמים לחמם". אמר ריש לקיש: כל העוסק בתורה בלילה הקדוש ברוך הוא מושך עליו חוט של חסד ביום, שנאמר: "יומם יצוה ה' חסדו ובלילה שירה עמי". מה טעם "יומם יצוה ה' חסדו"? משום דבלילה שירו עמי.

William Davidson, Vocalized Aramaic (CC-BY-NC)

LikuteiTorah.com

哈西迪的帕拉沙

关于本版

This edition contains the Hebrew text, the English translation, our explanations和the notes.

The Hebrew text of Torah Ohr: © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted.

Our English translation, made from the Hebrew without Kehot's notes: CC BY-NC 4.0.

Our explanations, with the overview, the questions and the page for children: CC BY-NC 4.0.

The notes: Kehot's marei mekomos ("Sources and References" , including the Rebbe's notes) © Kehot Publication Society, via Sefaria, CC BY-NC 4.0; formatting adapted; our notes on them: CC BY-NC 4.0.

引文出处 (经 Sefaria) : Miqra according to the Masorah (CC-BY-SA); The Holy Scriptures: A New Translation (JPS 1917) (Public Domain); William Davidson Edition - Vocalized Aramaic (CC-BY-NC); Tikkunei Zohar - Vocalized (Public Domain); Tractate Berakot by A. Cohen, Cambridge University Press, 1921 (Public Domain); The Zohar; London, Soncino Press, 1933 (Public Domain); Daf Shevui (CCo); Wikisource Bereshit Rabbah (CC-BY-SA); The Sefaria Midrash Rabbah, 2022 (CC-BY); Daat Bereshit Rabbah (Public Domain).

This edition as a whole: CC BY-NC 4.0. Shuls, schools and non-profit projects may copy, print and share it freely, and may ask for donations to cover the cost of printing; it may never be sold. Credit Kehot Publication Society and likuteitorah.com. <https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>

英文译文和讲解: 由 AI 协助为 likuteitorah.com 编写 (openai/gpt-6-luna-pro:batch), 并对照希伯来文和 Sefaria 核查; 尚未经人工编辑审核。重要内容请对照希伯来文核实。

雷贝曾要求在该周内学习本周帕拉沙的迈玛尔, 即「哈西德帕拉沙」, 并分七天学完 (Sichah of Shabbos Parshas Vayakhel 5725 · Toras Menachem vol. 42, pp. 306–309)。为何要学习, 以及雷贝的祝福: likuteitorah.com/about/the-chassidishe-parsha/

免费、非商业项目; 本站内容均不出售。与 Kehot、Sefaria 或卢巴维奇图书馆均无隶属关系。© likuteitorah.com

摘自 likuteitorah.com/zh-Hans/torah-ohr/mikeitz/2/

谨以此纪念

מוקדש לכבוד הגאון המקובל רבי לוי יצחק שניאורסאהן זצ"ל

Rebbe 的父亲, Reb Levi Yitzchok